

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

Tiberius et Caius Gracchi

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

σφῆκας ἴππους καὶ τὰ σαπέντες ἔλαιουσι, κἀνθαροὶ δὲ, ὄντων
ὁ αὐτὸ παρὸντων ζώων ἐνταὶ τὰ ἴα θροῦπινα σάματα, τῶν
πρὸ τῶν μωλῶν ἰσθρῶν συρροῦντα καὶ σύρασι ἐν ἑαυτοῖς λα-
βόντων, ὅφρα αἰαδίδωσι καὶ τὸ το καπιδόντες οἱ παλαιοὶ, μάλι-
στα τὸ ζῶον τὸ δράκοντα τοῖς ἥρωσι στυφκείωσαν.

A ex equis vespas putrescentibus germinare, scara-
beos ex asinis pullulare eodem deductis: humana
vero corpora tabe medullarum inter se compacta &
concreta edere angues. Qua re veteres animad-
uerfa, inter omnes animantes heroibus draconem
consecrauerunt.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

TIBERIOS ΚΑΙ ΓΑΙΟΣ

ΓΡΑΚΧΟΙ.

PLVTARCHI

TIBERIVS ET CAIVS

GRACCHI.

ΜΕΙΣ δὲ τὴν περὶ τὴν ἰσοπέταν ἀποδε-
δάκτες, ἐχόμενους ἐκ ἐλαττονα παρὰ τῶν
τῶν ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ συζυγίᾳ θεωρησά-
μεν Τιβέριου καὶ Γαίου βίον ἀντιπαρα-
βάλλοντες. ἔπει Τιβέριου Γρακχοῦ παῖ-
δες ἦσαν, ὡς πρὸς τὴν Ρωμαϊκὴν ἡγεμονίαν,
καὶ οὐκ ἀπέτυσαν, καὶ θριάμβους δύο καὶ ἀγαθήν, λαμ-
πρότερον δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἀξίωμα. ἔπει τὸ Σκιπίωνος
τῆς κατὰ πολέμους Ἀννίβου θυγατρὸς Κορνηλίας, ἕκων
φίλος, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸς τῶν ἀνδρῶν γενεῶν, λαβὼν ἡξίω-
σεν τὸ ἐκείνου τελευτή. λέγεται δὲ ποτε συλλαβεῖν αὐ-
τὸν ἐπὶ τῆς κλίνης ζῶον δράκοντα. τοῖς δὲ μαύταις σκα-
λαβίοις ὁ τέρας, ἀμφὸς μὲν σὺν ἑαυτῷ, σὺν δὲ ἀ-
φείναι, πρὸς δὲ τὰ τέρας διερεῖν, ὡς ὁ μὲν ἄρρητον τῶν Τιβέριου
Φέροντατον ἀγαθὸς, ἢ δὲ θήλη τῇ Κορνηλίᾳ. τὸν δὲ
Τιβέριον καὶ φιλοῦντα τὴν γυναῖκα, καὶ μάλλον αὐτῷ παρῆ-
κεν ἐπὶ τῶν παλαιῶν τελευτῶν ἡγεμονίαν, ἐπὶ νέας οὐσίας
ἐκείνης, τὸν μὲν ἄρρητον κτεῖναι τῶν δράκοντων, ἀφείναι δὲ
τὴν θήλην. εἴτα ὕστερον οὐ πολλῶν χρόνων τελευτήσας, δε-
κα δύο παῖδας ἐκ τῆς Κορνηλίας αὐτῷ γενεῶν καὶ ἀγα-
πῶντα. Κορνηλία δὲ ἀγαθὸς τοῖς παῖδας καὶ τὸν οἶκον,
οὕτω σφραγιστὴν καὶ φιλότεκνον καὶ μεγαλόψυχον αὐτῷ
παρέχει, ὥστε μὴ κακῶς δοῦσα βεβουλόσασθαι τὸν Τιβέ-
ριον, ἀπὸ ποιότητος γυναικὸς ἀποθανεῖν ἐλόμνον, ἢ καὶ
Πτολεμαίου τῆς βασιλέως κρηνομήνου ὁ ἀγαθὸς, καὶ
μικροῦ τὸν γάμον αὐτῆς, ἠρνήσατο, καὶ χηρῆουσα, τοῖς μὲν
ἄλλοις ἀπέβαλε παῖδας, μίαν δὲ τῶν θυγατρῶν, ἢ Σκιπίων
τῆς νεωτέρου σιωπῆσε, καὶ δύο υἱοὺς, πρὸς ὧν τὰς γέγρα-
πται, Τιβέριον καὶ Γαίον, ἀγαθῶν, οὕτω φιλοῦντος
ἐξ ἑδρεῖον, ὥστε πρῶτον ἀφῆκε τῆς Ρωμαίων ὁμολογῶ-
ντων γένεσας, πεπαιδευθῆναι δοκεῖν βέλπον ἢ πεφυκέναι
πρὸς ἀρετήν. ἐπεὶ δὲ ὡς πρὸς ἢ τῶν πλασσομένων καὶ γρα-
φομένων Διοσκύρων ὁμοίότης ἔχει πρὸς τὴν πυκνὴν πρὸς
τὸν τρομικὸν ἔπει τὸ μορφῆς ἀγαθῶν, ἔπει τὸ νεανίσκων ἐκεί-
νων ἐπὶ πολλῇ τῇ πρὸς ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην, ἐπὶ ἑλθε-
ριστῆ καὶ λογιστῆ καὶ μεγαλόψυχῳ, ἐμπερείᾳ, μεγάλα
πρὸς τὰ ἔργα καὶ τῆς πολιτείας οἷον ἐξήγησαν καὶ διεφαίνον ἀ-
νομοίωτες ἢ χεῖρον εἶναι μοι δοκεῖ τῶν πρὸς ἀρετῆς πρῶ-
τον μὲν οὐκ ἴδρα προσώπου καὶ βλέμματι καὶ κινήματι πρὸς
κατασηματικῆς ἢ ὁ Τιβέριος, ἐπιτονος ἢ καὶ σφοδρὸς ὁ Γαίος,
ὥστε καὶ ἀνημῶν, τὸ μὲν ἐν μιᾷ χώρᾳ βεβηκῆτα χροσμῶν,
τὸν δὲ Ρωμαίων πρῶτον ἔπει τὸ βήματος πρὸς ἀρετῆς
γεῖνασθαι, καὶ πρὸς ἀρετῆς τὴν τῆσιν ὅς ἔμμου,

PRIMA explicata historia,
haud minores habemus in
romano pari contemplari ca-
lamitates, dum cum illis Tibe-
rii & Caii vitam comparamus.
Patre hi fuerunt Tiberio Grae-
cho: qui censor Romae quum
fuisset & bis consul, duobusque reportasset trium-
phos, dignitatem tamen quae fuit ex virtute ma-
iorem. quapropter habitus dignus est, ut Scipio-
nis, qui Annibalem debellavit, nulla coniunctus
necessitudine, imo alienus ab eo, filiam Corne-
liam in matrimonium acciperet post illius obi-
tum. Hunc fama est duos angues in cubili com-
prehendisse, atque aruspices perpenso prodigio
ambos vetasse interfici vel dimitti: de altero asse-
uerasse, si necatus mas foret, funestum Tiberio esse:
Corneliae, si femina: Tiberium vero, qui v-
xorem diligebat, ac sibi maturiorem mortem a-
tate priori, quam iuueni illi ducebat, draconem
matrem tulisse emissam femina. inde non mul-
to post fato functum duodecim liberos ex Cor-
nelia susceptos reliquisse. Suscipiens liberos &
rei familiaris curam, vitam exegit Cornelia in
tanta castitate, tanta pietate, tanta denique ani-
mi magnitudine, ut non male visus sit consu-
luisse Tiberius, qui pro tali muliere animum in-
duxit emori. nempe quae etiam regi Ptolemaeo
nuptias eius ambiunti, & ad consortium eam
vocanti regni, abnuitt: atque in viduitate ma-
nens reliquam amisit prolem, excepta vnica
filia quae Scipioni Africano minori nupsit, & fi-
liis duobus, de quibus tractamus, superstiti-
bus, Tiberio & Caio. Hos tanta eduxit cura, ut
quum in pube Romana essent citra controuersiam
summa indole, praecelantius tamen instituti
quam geniti viderentur ad virtutem. Quando
vero ut in signis & picturis habet Castoris &
Pollucis similitudo quoddam pugilis cum cur-
sore figurae discrimen: ita illorum adolescentium
in magna ad fortitudinem & moderationem,
insuper ad liberalitatem, eloquentiam, animi
celsitudinem, affinitate, grandes quasi efflorue-
runt & eluxerunt in actibus eorum & reipubli-
cae procuracione disparitates: non ab re visum
mihi est ante eas expedire. Primum vultu &
obutu & motu blandus erat & compositus Ti-
berius, acer Caius & vehemens. Itaque in con-
cionando, ille modeste non se mouebat lo-
co: hic, primus Romae in rostris deambulauit
inter dicendum, & togam ex humero diuulfit,

ὡς Φησι Φάνιος, λέγων καὶ αὐτὸς τὰ Τιβερίου στωεπιβίωσαι, καὶ συμμεταγεῖν ἐκείνης τῆς ἀρετῆς. πολλὸν δ' ἔτι παρῶν δυνάμεων εἶχεν ἐν τῇ στρατοπέδῳ, καὶ πόρον ἀπαλλατῶν ἄνδρος αὐτὸν κατέλειπε. μὲν δὲ τὴν στρατείαν ἐκείνου ἀρετῆς ταμίας, ἔλαχε τῶν ἑσπέρων Γαίω Μαγκίνω στρατῶν ἐπὶ Νομαντίνοις, ἀδελφῶν μὲν οὐκ ἴσμεν, βαρυπονημοτάτω δὲ Ῥωμαίων στρατηγῶν. διὸ καὶ μάλλον ἐν τύχαις πῶς ἀλόγους καὶ ἀεργάστοις ἐναυτίοις, τῷ Τιβερίου διελθῶν οὐ μόνον ὁ στωετὸν καὶ ἀδρεῖον, ἀλλ' ὁ θαυμασίον ἴω, αἰδώς τε πολλή καὶ τιμὴ τῷ ἀρχόντῳ ὑπὸ τῶν κακῶν οὐδ' ἑαυτὸν εἰ στρατηγὸς ἐστὶν ἐπιγινώσκοντες. ἠτιηθεὶς γὰρ μάχαις μεγάλας, ἐπαχέρησε μὲν ἀναδουλιγῶν νυκτὸς, ἐκλιπῶν δὲ στρατοπέδον ἀναδουλιγῶν δὲ τῶν Νομαντίνων, καὶ ὁ μὲν στρατοπέδον ὄψυς λαβόντων, τοῖς δὲ ἀδελφοῖς ἐπιπεσόντων φθῆσι, καὶ πῶς ἐξάγει φονδύοντων, ὁ δὲ πῶν εἰκυλομενῶν στρατόμα, καὶ στωεπιδιώτων εἰς τόποις χαλεποῖς καὶ ἀγρυφῶν οὐκ ἐργάταις, ἀπογνοῖς τὴν ἐκ τῷ βιάζεσθαι στωεπιδίαν ὁ Μαγκίνος, ἐπεκηρυκτέτο πᾶσι στωεδῶν καὶ ἀγαλύσειν πᾶσι αὐτοῖς. οἱ δὲ πῶν εἰσάσαν ὁδὸν, πλὴν μόνον Τιβερίου, καὶ τῶν ἐκείνου ἀποστέλλειν πᾶσι αὐτοῖς. ἐπεπὸν ἦσαν ὅτι τῶν καὶ δι' αὐτὸν τὸν νεαῖσκον, ἰὼ γὰρ αὐτὸν πλείους λόγους ἐπὶ στρατίας) καὶ μεμνημένοι τῷ πατρὶ Τιβερίου, ὅς πολεμήσας Ἰβηροὶ, καὶ πολλοὺς καταστρεφάμενος, εἰρήνῃ ἔθετο πᾶσι Νομαντίνους, καὶ τῷ τῷ ἐμπεδυνῶν τὸν δῆμον ὄρθως καὶ δικαίως αἰεὶ παρέχειν. οὕτω δὲ πεμψθεὶς ὁ Τιβέριος, καὶ συγγνώμῃ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ τὰ μὲν πείσας, τὰ δὲ δεξάμενος, ἔσπεισατο, καὶ διεμυρίους ἔσπεισε πᾶσι Ῥωμαίων πολιτίας, ἀδελφειᾶς καὶ τῶν ἔξω παύσεως ἐπομῶν. τὰ δὲ ἐν τῇ χάριτι λειφθέντα χρημάτα πῶν κατέχον οἱ Νομαντίνους καὶ διεπόρθησαν. ὡς δὲ τούτοις καὶ πινακίδες ἦσαν τῷ Τιβερίου, χρημάτα καὶ λόγους ἐργασίαι τῆς ταμιδικῆς ἀρχῆς, ἀπὸ πολλοῦ ποιούμενος ἀπολαβεῖν, ἢ ἢ τῷ στρατῷ πᾶσι κεχωρηκῶς ἀπέστρεψε πᾶσι τὴν πόλιν, ἔχων μεθ' ἑαυτῶν βίβλους ἢ τέταρτας ἐπιγραφῆς. ἐκκαλέσας δὲ τῶν Νομαντίνων τοῖς ἀρχόντας, ἠξίου κομίσασθαι πῶν δέλτοις, ὡς μὴ παρῶν τοῖς ἐργασίαις ἀναβολῶν, οὐκ ἔχον ἀπολογῆσασθαι πᾶσι τῶν ἀκρονομημένων. ἠδέντες οὖν οἱ Νομαντίνους τῇ στωετυχῆ τῆς ἀρετῆς, παρεκάλουν αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, ὡς ὅτι εἰσθῆκει βουλαδούμνος, ἐγγύς πᾶσι ἐσελθόντες στωεφύοντο τῶν χειρῶν, καὶ λιπαρεῖς ἦσαν. δέομενοι μηκέτι νομίζεῖν αὐτοῖς πολεμίοις, ἀλλ' ὡς φίλοις χρῆσθαι καὶ πειθεῖν. ἔδοξεν οὖν τῷ Τιβερίῳ τῶντα ποιεῖν. τῶν δὲ δέλτων περὶ εὐχομῶν καὶ δεδιδυκῆ πᾶσι πᾶσι ὡς ἀπιστομενῶν τοῖς Νομαντίνους εἰσελθόντι δὲ εἰς τὴν πόλιν, πᾶσι μὲν ἀείσον παρέθεσαν, καὶ πᾶσι ἐποίησαντο δῆσιν, ἐμφαγεῖν τι χρῆ μετ' αὐτῶν καὶ θῆμενον. ἔπειτα τοῖς δέλτοις ἀπέδοσαν, καὶ τῶν ἄλλων ἀβούλοισι χρημάτων λαβεῖν ἐκέλευον. ὁ δὲ στωεπὶ τὸν λιβαίων, πᾶσι τῶν δημοσίας ἐργασίαις ἡσίας, λαβῶν, ἀπῆλθεν, ἀσασάμενος καὶ φιλοφρονηθεὶς τῶν ἀδελφῶν. ἐπεὶ δὲ εἰς Ῥώμην ἐπὶ ἦλθεν, ἢ μὲν ὅλη πᾶσι, ὡς δεῖν καὶ καταχρῆσθαι τῷ Ῥώμην, αἰτίαι εἶχε καὶ κατηρησίαι. οἱ δὲ τῶν στρατιωτῶν οἰκῆοι καὶ φίλοι, μέγα μέρος ὄντες τῷ δήμῳ, στωεπῶν πᾶσι τὸν Τιβέριον, τὰ μὲν ἀγχαρῶ τῶν γερνόντων ἀναφέροντες εἰς τὸν ἀρχόντα, δι' αὐτὸν ὅτι στωεπῶν τοσούτοις πολιτίας φάσκοντες. οἱ μὲντοι διεχρῆνοντες τὰ πᾶσι ἀγαθὰ,

A vt autor est Fannius, qui prædicat vna cum Tiberio se in murum euasisse consortemque fuisse illius decoris. Iam studium ingens sui in exercitu præfens concitauit, & desiderium reliquit discedens. Ab illa expeditione quaestor est designatus. Obuenit ei fors vt consulem C. Mancinum ad bellum Numantinum sequeretur, hominem non malum, sed ducem Romanum omnium infelicissimum. At tamen in fortunis aduersis & duris casibus eluxit Tiberii non prudentia modo & virtus, verum etiam, quod miraculum erat, obseruantia magna & reuerentia imperatoris: qui ob ærumnarum molem ne ipse quidem meminerat se esse ducem. quippe quum ingentibus fufus præliis esset, adortus est nocte relictis castris se recipere. Cæterum odorati id Numantini, cœperunt extemplo castra eius, exercitum insequuti fugientem sunt, extremum agmen conciderunt, omnes circumuenerunt copias, conieceruntque in loca aspera vnde nullum patebat effugium. Hic diffidens vi expedire se salutem posse Mancinus, legatos misit ad illos inducias, & pacem flagitatum illi vero fidem negauerunt adiungere se præter quã vni Tiberio, vlli, atque vt hic mitteretur ad se poposcerunt. Expetiuerunt id tum ipsius virtute adolescentis, quod nomen eius in castris foret ingens: tum patris memoria Tiberii, qui bello cum Hispanis gesto, multisque domitis, fœdus cum Numantinis fecerat, quod seruari à populo recte atque ordine præstiterat illibatam. Ita missus Tiberius egit cum Numantinis, ac quædam ab his impetrans, quædam concedens, fœdus fecit, atque viginti millia ciuium, extra seruitia & lixas, non obscure conseruauit. Quicquid autem relictum in castris fuerat, eo potius Numantini omni sunt & diripuerunt. In his tabulæ erant Tiberii, in quibus quaestura acta & rationes continebantur. quas recipere magni faciens quum exercitus iam in itinere esset, tribus aut quatuor amicis comitantibus eum, regressus est Numantiam. Excitos Numantinorum magistratus orauit vt tabulas sibi redderent, ne iniquis calumniandi præberet aniam, quod referre rationes non posset. Læti oblata præstandi beneficii occasione Numantini, inuitauerunt eum vt urbem ingrederetur: vt deliberabundus constitit, propius accedentes manus eius corripuerunt, maiorem in modum precantes ne vltra in hostibus numeraret ipfos, sed vteretur pro amicis & fidem haberet. Itaque visum Tiberio est morem eis gerere, tum tabularum desiderio, tum timens etiam exasperare diffidentia Numantinorum. Ingresso urbem, primo prandium poposuerunt, atque obsecrauerunt enixe vt aliquid cõmuni mensa secum cibi caperet. Inde tabulas ei reddiderunt, iusseruntque vt de reliqua præda sumeret quicquid ei cordi esset. Ille vero præter thus quo ad sacra publica vtebatur, nihil cepit: atque ita, postquam eos comiter salutauit, digressus est. Vt Romam rediit, pacem eam totam exagitauerunt & infectati sunt vt indignâ & fœdâ ciuitati. At militum necessarii, quæ portio erat ingens populi, concursu ad Tiberium facto, quod inerat rei gesta maculâ ascribebant duci, salutem vero tam multorum ciuium ei tribuebant. Enimvero hi quos pax illa offendebat,

proponabant exemplum maiorū. quippe illi duces qui cupide fuerant amplexi fœdus quo dimiserant eos Samnites, nudos hostibus dederunt, confortesque & participes illius fœderis faciendi, velut quæstores & tribunos, æque tradiderunt: quo verterent in eos periurium & violationem pacis. Hic vero præcipue suam erga Tiberium benevolentiam & studium declaravit populus: qui consulem Numantinis nudum & victum iussit dedit, cæteris omnibus Tiberii causa pepercit. Arbitror etiam eum qui ea tempestate Romæ summus erat & plurimum pollebat, opem ei tulisse Scipionem: fuit ei tamen datum crimini quod Mancinum non protexerit, neque pacem Numantinam elaborauerit confirmari, per propinquum suum & familiarem compositam Tiberium. Cæterum has querelas maxima ex parte ex ambitione Tiberii amicorum & doctorum, qui concitabant eum in Scipionem, apparet mansisse. In inimicitiam hæc tamen acerbiorum aut incommodum non erupere. Imo verò nequaquam mihi videtur Tiberius in eos casus incurfarus fuisse, si actionibus eius interfuisset Scipio Africanus. Nunc dum ille iam ad Numantiam agit & res gerit, leges ferre ex causa huiuscemodi auspicatus est: Populus Romanus agrum suburbanum, quem bello parauerat, partim vendiderat sub hasta, partim publicum fecerat. Eum inopibus & tenuioribus ciuib. sub exigua pensione, quam ærario ferrent, locabant. Ut pecuniosi mercedem intendere, & pauperes cæperunt summouere, lex lata est quæ vetuit ne quis plus quingentis iugeribus agri possideret. Frænauit aliquandiu hæc sanctio cupiditatem opulentorum, subleuauitq; egenos qui locata retinebant, fruebanturque sorte quam quisque à primo acceperat. Post per appositas personas transferentibus conductiones in se opulentis, ac denique propalam iam suo nomine plerisque detinentibus, expulsi pauperes neque ad militiam se præstabant alacres, abiiciebantque educandorum curam liberorum. vnde breui Italia in frequentia laborauit omnis liberorum hominū, & ergastulis completa est barbaricis: quibus colebant agros opulenti exactis ciuibus. Id corrigere familiaris Scipionis adortus C. Laelius, quia renitentibus potentibus destitit tumultus metu, Sapiens est appellatus. At Tiberius tribunus plebis creatus, ei actioni ilico admouit manum, à Diophane oratore & Blostophilosopho (vt tradunt plerique) incensus: quorum Diophanes, exul erat Mitylenæus, alter ex Italia Cumanus. Hic in vrbe Tharsensem Antipatrum audiuerat, à quo honorat⁹ fuerat commentariorum philosophicorum nuncupationibus. Nonnulli Cornelie quoque matri adscribunt aliquid culpæ: quæ filis crebro improperabat quod populus Romanus Scipionis se adhuc focrum, nõdum matrem Gracchorum, vocaret. Alii Sp. quendam Posthumium perhibent autorem fuisse, Tiberii æqualem, atque in gloria causarum dicendarum æmulum. quem post reditum à militia offendens longe gloria potentiaque præfulgentem & celebrem, voluit eum meo iudicio transgredi actione suscepta ancipiti & magnæ expectationis.

A μιμειοθα τοις πορογνοις εκελθον. και γαρ εκεινοι τις α-
 γαπησας υπο Σαυνην αφεδωαι στρατηγεις, αυθις
 τε τοις πολεμοις γυμνοις πορογνοιαν, και τις εφαινα-
 μνοις και μεταροντας τιν αποιδων, ος ταμιας και χλιαρ-
 χοις, ομοιας ποροβαλον, εις εκεινοις τι οπιτοκρια και
 τιω Διφλιον τιν ωμολογημων βεποντες. ενθα δη και
 μεγαλα τιω προς τον Τιβεριον δινοια και αποιδω βε-
 φηνην ο δημος. τον μω γαρ υπατον εφη τισαν το γυμνον και δε-
 δεδωον ποροδωαι τοις Νομορτινοις, τιν δε αλλων εφει-
 σαντο πολυτων, Διφ Τιβεριον. δοκει δε και Σκιπιαν βοηθη-
B σα μεγαλοσ αν ποτε, και πλεισον διωαμωσ Ρωμωων. Διφ
 οσδεν ητηον αι αιτας αυ, οτι τον Μαγκινον ου ποεεσωσεν, ου-
 δε και αποιδας εμπεδωδωαι τοις Νομορτινοις εσπουδα-
 σεν, δι αυδρος οικειου και φιλου τω Τιβεριου γυμοδωσ. ος
 πλεισον εοικεν εκ φιλοτιμιας, και τιν επαρογτων τον Τι-
 βεριον φιλων και σοφιστων, εκημεοθα τα της Διφθορεσ.
 Διφ αυτη γε ποροσ οσδεν αιηκεσεν οσδε φαυλον εζεπεσε.
 δοκει δι αυ μοι μηδαμωσ ποειπεσιν ο Τιβεριος υις επα-
 ρην, ει παριω αυτ τοις πολιτευμασι Σκιπιαν ο Αφεικα-
C νοσ. νω δε εκεινου ποει Νομαντια οντος ηδη και πολε-
 μοιωσ, ηφατο της ποει τοις νομοις πολιτειας εκ πιαυτης
 αιτιας. Ρωμωοι της τιν ασυχατονων ποροσ οσση επεπε-
 μοντο πολεμο, τιω μω οπι ποροσχοι, τιω ο ποιουμωοι δη-
 μοσια, εδιδωσαν νεμεοθα τοις ακτημοσι και αποροσι τιν
 πολιτων, αποποροσεν ου πολλω εις ο δημοσιον τελοδον. δε-
 ξαμωων ο τιν ποροσιων ποροβαλαιν και αποποροσ, και
 τοις πενητασ εζελαωνοντων, εγραφη νομοσ, οσ εκ αν πλεδρα-
 γησ εχαν πλειονα πενταχοσιων. και βραχυ μω πορονον ε-
 πεσε τιω πλεονεξιασ ο γραμια τωσ, και τοις πενησιν ε-
 σοθησσε, και ποροσ μωοισιν οπι τιν μεμοστωμωων, και νε-
D μορτιμοι αυ εκασοσ δε αρχησ ειχε μοισεν. υπεσεν δε τιν γα-
 τριωνων ποροσιων ποροβλητοις ποροσωποισ μεταποροσ-
 των και μοδωποισ εις εαυτοις, τελος ο φαμερωσ ηδη δι εαυ-
 των τα πλεισα καιτεροντων, δεωαδεντες οι πενητες, ουτε ταυσ
 στρατιασ επι ποροθυμοισ παρειρον εαυτοις, ημελωι τε πα-
 δων αιαεσθησ, ωσ παχυ τιω Ιταλιασ απασαν ολιγημ-
 δριασ ελθωρον εσοθα, δεσμοωθησων ο βαρβαρικων εμ-
 πεωλησ, δι αν εγεωργωσι οι πολυσοι τα ποροσ, τοις
 πελιτασ δεελασαντες. επεχειρησε μω οω τη διορθωσει
 Γαιοσ Λαλιου ο Σκιπιανοσ εταροσ. οπιπυροσεντων ο τιν
E διωατιν, φοβηταισ τον ποροσ και παυσαμωοσ, επεκληθη
 σοφοσ, η φρονομιοσ. (εκατερον γδεδοκει σημαναι ο σαπιωιοσ)
 ο Τιβεριουσ δε δημωροσ αποδειχθεισ, οδυσ επι αυτω ωρμη-
 σε τιω ποροσεν, ωσ μω οι πλεισοι λεγοσι, Διοφαιουσ τω
 ρηποροσ και Βλοσίου τω φιλοσοφου παρορμησαντων αυτον.
 (ων ο μω Διοφαιουσ, Φυγασ αυ Μιτυλιωωιοσ ο ο, αυτησεν δε
 Ιταλιασ Κυμαιοσ, Ανηπατερο τω Ταροσωσ γεροωιοσ αυ
 αση σιωηθησ, και τεπημωοσ πο αυτ ποροσφωνησσε
 γραμματασ φιλοσοφωων) ενιοι δε και Κορηλιασ σιωεπα-
 πανται τιω μητερα, πολλακις τοις υοις ονειδιζουσαι, οτι
F Ρωμωοι Σκιπιανοσ αυτω επι πενησεν, ουπω ο μητεροσ
 Γεοκρον ποροσποροσισιν. αλλοι δε Σποροσεν πινα Πο-
 ρομωον λεγοσιν αιπον ημεοθα, ηλικιωτω τω Τιβεριου, και ποροσ δοθα εφαιμωον αυτ ποει και σιωηροσ.
 εν, ωσ εποκληθησ ποτο της στρατιασ, ορον πολυ τη δοξη και τη διωαμει παρηλαχοθα και ταμιαζωιδρον,
 ητελησεν (ωσ εοικεν) ποροβαλειασ, πολιτευματοσ ποροδολου και μεγαλω ποροδοκριασ εροντοσ αφαιμωοσ.

συμμιον λεγοσιν αιπον ημεοθα, ηλικιωτω τω Τιβεριου, και ποροσ δοθα εφαιμωον αυτ ποει και σιωηροσ. εν, ωσ εποκληθησ ποτο της στρατιασ, ορον πολυ τη δοξη και τη διωαμει παρηλαχοθα και ταμιαζωιδρον, ητελησεν (ωσ εοικεν) ποροβαλειασ, πολιτευματοσ ποροδολου και μεγαλω ποροδοκριασ εροντοσ αφαιμωοσ.

in quibus et si summo studio ac contentione de-
 certarent inter se, nihil contumeliosè taméferun-
 tur inuicè dixisse, neq; verbum excidisse in alterū
 alteri ex indignatione importunū. Neq; enim in
 vinolentiis solū, sed & in ambitionibus & sto-
 macho coercet & cōponit præclara indole, & bo-
 na institutio mentem. Ut verò Octaviū aduertit
 in legē cōmisisse, & multū tenere agri publici: ro-
 gavit eum Tiberius ut abiiceret certamen, preiū
 se ostendens ei ex facultatibus suis, quantum non
 lautis, depensurum. Abnuente Octavio, vetuit a-
 lios magistratus omnes per edictum muneribus
 suis fungi, dū perlata lex esset. Templum Saturni
 annulo tuo consignavit, ne quid quæstores inde
 vel fumerent vel inferret, ascripsitq; multa, ni pa-
 rēret, prætoribus. Ita territi, omiserunt omnes suo-
 rum quisque officiorum partes. Hinc locuplet-
 es vestem mutare, sordidatque & squalidi in fo-
 ro circumire, struere etiam clam Tiberio insidias,
 subornareque ei percussores. Ita ille quoq; aper-
 tē sica, quam dolonem vocant, accinctus fuit. Ap-
 petente die, populumque Tiberio in suffragia
 mittente, quia subtracta a diuitibus fuerunt vrne,
 res ad tumultum spectabat, Enim verò quum Ti-
 berii factio numero vim facere posset, atque ad id
 se conglobaret: Manlius & Fulvius, viri consula-
 res, ad genua Tiberii accidentes, manusque cum
 lacrymis tangentes, orauerunt eum ut rem dese-
 reret. Qui quum hinc iam iam imminens malum
 animaduerteret, hinc illorum moueretur reuerē-
 tia, requisivit ab eis quid ab se vellent fieri: qui
 negauerunt se tantæ consultationi pares esse,
 hortantes autem precantesque ut permitteret eā
 senatui, induxerunt eum. Ut verò nihil sena-
 tus, coactus propter opes in curia locupletum, ex-
 pediuit: transit iam ad facinus nec legitimum
 nec probum, Octavio ut potestatem tribunitiam
 abroget, certus non posse alioqui perferre se le-
 gem. Ac primum in publico orauit eum, be-
 nignis verbis & supplicibus cum eo agens, ut
 concederet & accommodaret se populo aqua
 petenti & exigua pro magnis laboribus & pericu-
 lis accepturo. Reiciēte hanc interpellationem
 Octavio, testificatus Tiberius non posse in tribu-
 natu ambos magnis de rebus à pari potestate diffi-
 dentes traducere sine bello tempus: vnum se ostē-
 dit huius videre remedium, alteri si magistratus
 sit abrogatus: ac de se iussit priore Octaviū ad suf-
 fragia populū vocare. confestim enim se, si ita vi-
 sum sit ciuibus, potestate abiturū. Detrectante O-
 ctavio, iam de ipso ait se, nisi re deliberata melio-
 ra consilia cepisset, suffragia propositurum, atque
 his in præsentī denuntiatis concionem dimisit.
 Insequenti die conuocato populo conscendit
 rostra, annisusque denuò est Octaviū inducere
 ad desistendum. qui ut fuit inflexibilis, legem
 rogavit qua tribunatus ei abrogabatur, popu-
 lumque extemplo misit in suffragia. Ex quin-
 que & triginta tribubus ut septemdecim legem
 iusserunt, vna autem si insuper accederet pri-
 uatus fiebat Octavius: iussio sustineri suffragia,
 aggreditur ex integro Octaviū precibus, ac

A *ἐν οἷς καὶ τὸ ἄκρας αὐτοῦ καὶ φιλονεκίας αἰτερείδον-
 τες, οὐδὲν εἶπεν λέγονται πρὸς ἀλλήλων φλαῦρον, οὐδὲ ῥή-
 μα πρὸς πεσῖν θατέρου πρὸς τὸν ἕτερον δι' ὀργῶν αἰεπι-
 τήδειον. οὐ γὰρ μόνον ἐν βακχάσμασιν (ὡς εἴκειν) ἀλλὰ καὶ
 ἐν φιλοδουμίας καὶ ὀργῶν τὸ πεφυκέναι καλῶς, καὶ πε-
 παυμένον σωφροῦς, ἐπίσησι καὶ κατακρησθῆναι τὴν ἀφ-
 νοίαν. ἐπὶ δὲ ἐὼρα τὸν Οὐκράσιον ἐνεχόμενον τῷ νόμῳ, καὶ
 κατέχοντα τῆς δημοσίας χωρῶν συγχῶν, ὁ Τιβέριος ἐδεῖτο
 παρέναι τὴν φιλονεκίαν, ὑφιστάμενος αὐτῷ τὴν πηλὴν
 ἀποδῶπιν ἐκ τῆς ἰδίας, καὶ τὸν οὐ λαμβάνον ὄντων. ὅσα
 ἀναρχοῦ δὲ τῆς Οὐκράσιου, ἀναρχοῦ δὲ τῆς ἄλλας
 ἀρχῶν ἀπάσας ἐκάλυψε χρηματίζειν, ἀρχῆς αἰὲ πρὸς τὸ
 νόμου διερχθῆναι φησὶ. τῷ δὲ τῆς Κρήνου ἰαῶ σφραγίδας
 ἰδίας ἐπέβαλεν, ὅπως οἱ ἑαμίαι μηδὲν ἐξ αὐτῶν λαμβά-
 νοιεν μηδὲ εἰσφέροιεν καὶ τοῖς ἀπειθήσασιν ἢ στρατηγῶν, ζη-
 μίας ἐπέκρησεν, ὥστε πρῶτας ὑποδείσασθαι ἀφῆσαι τὴν ἐ-
 κάστω παρορήκυσαν οἰκονομίαν. εἰδὼθεν εἰκτηματικοὶ τὰς
 μὲν ἐδῆτας μετέβαλον, καὶ πρὸς εἰσάγειν οἰκῶν καὶ ἑαπεινοὶ
 καὶ τὴν ἀρχῆν ἐπεβούλευον ἢ τῷ Τιβέριω κρύφα, καὶ
 συνίσασαν ἐπ' αὐτῶν τοὺς ἀναρῆσοιτας ὡς τε κἀκῆνον ἔδε-
 νος ἀγνωστοῦ ὑποζώνουσαι ξιφίδιον ληστεικῶν, ὁ δὲ δόλωια
 καλοῦσιν. εἰσάσης δὲ τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν ὄμιλον αὐτῶν κα-
 λουῶπος ἐπὶ τὴν ψῆφον, ἤρπαθησαν ὑπὸ τῆς πλοισίας
 αἰδέειαι, καὶ τὰ γινόμενα πολλῶν εἶχε συλχεῖσιν οὐ μὴν ἀγ-
 λά τῆς πρὸς τὸν Τιβέριον πλήθους βιάσασθαι διωαμένων, καὶ
 συσφραγισμένων ἐπὶ τούτῳ, Μάλλιος καὶ Φούλβιος, ἀδελφοὶ
 ὑποαπκῆ πρὸς πεσόντες Τιβέριω, καὶ χεῖραν ἀποτόμενοι
 καὶ δακρυόεντες ἐδέοντο παύσασθαι. τῶ δὲ καὶ ὁ μέλλων ὄσον
 ἔγω δεινὸν ἦδη συμφροῦν ὄντος, καὶ δι' αἰδῶ τῆς ἀνδρῶν,
 πυλοῦμαι τί κελύσει πρὸς αὐτοῦ, ὅσα ἔσασαν ἀξιο-
 χρεῶς εἶ) πρὸς τηλικαύτῳ συμβουλίαν ὅτι τρέψαι δὲ
 τῆ βουλήν κελύσει καὶ διοῦμαι συνέπεισαν. ὡς δὲ ἔδεν
 ἐπέρανεν ἡ βουλή στωελθόσα, ἔλα τοῖς πλοισίαις ἰσχύοντες
 ἐν αὐτῇ, τρέπεται πρὸς ἔργον οὐ νέμμενοι, ὅσα δὲ ἑπικῆες, ἀ-
 φελέσασθαι τῆς ἀρχῆς τὸν Οὐκράσιον, ἀμνηχανῶν ἄλλως ἐπα-
 γαγῆν τῷ νόμῳ τὴν ψῆφον καὶ πρὸς τὸν μὲν ἐδεῖτο Φαγεράς,
 αὐτῶν λῶν τε πρὸς φέρων φιλαθρῶ ποῖς, καὶ χεῖραν ἀποτό-
 μενος, ἐνδουῶν καὶ χαίρσασθαι τῶν δῆμων, δίκαια μὲν ἀ-
 ξιοῦντι, μικρὰ δὲ αἰὲ μὲν ἄλλων πόνων καὶ κινδύων ληψο-
 μέναι. διοῦμαι δὲ τῆς Οὐκράσιου τὴν ἐντεῦξιν, ὑποφῶν*

E *ὁ Τιβέριος ὡς ὅσα ἔστιν ἀρχῶν ἀμφοτέροις, καὶ πρὸς πρῶ-
 γμάτων μεγάλων ἀπ' ἴσης ἰσοῦσίας ἀφῆσασθαι, ἀνθ'
 πολέμου διεξελθῆναι τὸν χρόνον, ἐν ἰαμα ἢ τὸ μόνον ὄραν ἔφη,
 τὸ παύσασθαι τῆς ἀρχῆς τὸν ἕτερον, καὶ πρὸς αὐτῶν γε πρῶ-
 τέρου τὸν Οὐκράσιον ἐκάλυψε τῶν δῆμων ψῆφον αἰαδουῶν
 καταθέσασθαι γὰρ ἀπὸς ἰδιώτης γινόμενος, αἰ τῶν δόξῃ τοῖς
 πολίταις. τῶ δὲ Οὐκράσιον μὴ γέλοντος, αὐτὸς ἔφη πρὸς ἐ-
 κείνου ψῆφον αἰαδουῶν, ἐδῶ μὴ μεταγνώ βουλοῦσασθαι, καὶ
 τότε μὲν ἐπὶ τῶ ποῖς διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. τῇ δὲ ὑπερῆσα
 τῶ δῆμου στωελθόντος ἀνάσας ἐπὶ τὸ βῆμα, πάλιν ἐπεισῆ-
 το πειθῆναι τὸν Οὐκράσιον ὡς δὲ ἔω ἀμετάπητος, εἰσηνεῖκε νό-
 μον ἀφαρῆμενον αὐτῶν τῆς δημοαρχίας, καὶ τοῖς πολίταις ἀπὸς
 ἐκάλυψε τὴν ψῆφον ἐπιφέρειν. οὐσῶν δὲ πέντε καὶ πεινά-*

κοντα φουλάων, ὡς αἰ δεκαῖς πᾶσι τῶν ψῆφον ἐπεινώσασθαι, καὶ μίας ἐπὶ πρῶτος γινόμενης ἐδεῖ τὸν Οὐκράσιον ἰδιώτῳ
 γινόμενον, κελύσει ἐπιτελεῖν, αὐτὸς ἐδεῖτο τοῦ Οὐκράσιου, καὶ πρὸς ἐβάλλεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς δῆμου καὶ κατακρησθῆναι,
 AAAA

λιπαρών και δούλων, μήτε αυτόν άπιμον περιδείν ήρόμε-
 νον, μήτε σκείνω βαρέος ούτω και σκυδεσποδ πολιτί-
 ματος αίτιαι παρσάψαι. τούτων τήν δεσποιν ου πρυτελώς
 άπεικον σδδ άπενή λέρουσι άπεσάσαι τον Οκτάβιον,
 άλλα και δακρύων έσποπίμπλασσαι τα όμματα, και σιω-
 πάν όπι πολυώ χρόνον. ως μήτοι παρσ τοίς πλοισίοις και
 τοίς κληματικυς, σιωεσώτας άπέβλεψεν, αιδεσθείς δοκεί και
 φοβηθεί, την παρ σκείνοις άδοξίαν έσποσθηναι, και πρδ δει-
 νόν, σδκ άγηνώς κελδισαι παρσ ήν ό βούλεται τον Τιβέρι-
 ον. ούτω δη τδ νόμου κυρωθέντος, ό μηδ Τιβέριος τ άπελδθί-
 ρων ενί παρσ έταζει σπό τ βήματος έλκυσαι το Οκτάβιον,
 (ήρσπο ή ύπηρέτας, άπελδθίς ιδίοις) και τούτο τλώ ό-
 ψι, σικεστέραν τδ Οκτάβίου παρσσχεν έλκυσάσαι παρσ
 ύβρω. ό δέ δήμος έφώρμησεν αυτώ, και τήν πλεισίων σιω-
 δραμόντων, και δαφροσρόντων ται χείρας, ό μηδ Οκτάβιος έ-
 σάθημόνος, έξαρπαγίς και δαφροσρων τον όχλον, σικετίλω
 δέ αυτώ πισόν έμ παρσδεν έσώτα και παρσ τσ γμείνον έξε-
 τύφλωσαι, άκρηπος τδ Τιβέριου, και παρσ τον τούρον, ως
 ήσθε το γινόμενα, πολλή σπουδή και σδραμόντος. σκ τού-
 πυ κωροσται μηδ σδδ τής χώρας νόμος, αίρουται δέ τρείς
 αίδρες όπι τλώ δαφροσ και τλώ δαφροσμίω, αυτός Τι-
 βέριος, και Κλάυδιος Αππιος ό πενθερός, και Γάιος ό
 Γρακχος ό αδελφός, σδ παρών σδδ, άλλα έσδ Σικπιώνη
 παρσ Νμαρτίαν σρατευόμενος. ταύτα πδ Τιβέριου
 δαφροσξασμίω καθ ήσυχία μηδενός σισαμίου, και
 παρσ τούτοις δήμαρχον αίτηκατασίσαιτος σδδ ένα τήν όπι-
 φανών, άλλα Μούκιόν ήνα πελάτλω αυτώ, παρσ πδ τα
 διεσχεραίνοντες οι διωατοί, και φοβούμενοι τδ Τιβέριου
 την αύξηση, σι τή βουλή παρσπηλάκιζον αυτόν, αίτυμέ-
 νω μηδ (ως έτος σδσιν) σκ δημοσίω σκλωλώ, ήπως έχοι δαφ-
 νέμην την χώραν, ου δόντες, (έτέρων έπ έλσέποσ χρείας
 πολλάκις λαβόντων) αίάλωμα δέ εις ήσσην ήμέραι σ-
 νεία ύβολοίς τάξαιτες είσηρουμένου ταύτα Ποπλίω Να-
 σικα, και δεδωκότος έαυτοί εις τλώ παρσ σκείνον έχθραν ά-
 φεδώς. (πλείσην γδ εκέκτητο γλώ δημοσία, και χαλεπώς
 έφερν σκβαίνειν αυτής αίάλαςζομδρος) ό δέ δήμος έπ
 μάλλον έξεκείτο και φίλου ήνός τδ Τιβέριω πελδθή-
 σαιτος αίφινδίας, και σσημείων τδ νεκρδ μοχθηραν όπι-
 δραμόντων, βοάντες έσδ Φαρμάκων αίηρησσαι τον ά-
 δρωπον, όπι την σκφορην σιωεδραμον, και τδ λέρω ήρα-
 πο, και τα σπομέω παρσσσαι, ου φάυλωσ έσπονοσσαι τλώ
 σδρμακείαν δόξαιτες. έρράγη γδ ό νεκρός, και διεφροσρότων
 ήσαν πλήτος έξέβλωσεν, ως τε σποσέσσαι την φλόγα και
 φερόσται άλλω, αυής σδκ εκείτο, πρην εις έτερον τόπον
 μετασρμαδλωσαι, και πολλά παρσγματδσασμίω, μόλις
 ήσπο το πύρ αυτώ. παρσ ταύτα τούσ πολλούς έπ μάλλον ό
 Τιβέριος παρσξώων, μετέβαλε την έσθη και τοίς σασδαις
 παρσγαγών, έδείτο τδ δήμου τούτων κήδεσσαι και τής μη-
 ρός, ως αυτός άπεγρωκόσ έαυτόν. έπει δέ τδ Φιλοπάπορσ
 Απάλου τελδθίσαιτος, Εύδημος ό Περγανμωδός άνιέ-
 κε δαφροσ και, σι ή κληροσίμος έγένεσπο τδ βασιλέωσ ό
 Ρωμείων δήμος. άυτός ό Τιβέριος δημαγωγών εις ήύεγχε
 νόμον, όπως τα βασιλικά χερίματσα κημιδέντα, τοίς την χώραν
 τσασδλω και γεωργίας άφορμώ. σδδ δέ τήν πόλεων όσαι τής Αττάλου βασιλείας ήσασ, σδδεν έφη τή συγκλήτω
 βουλάσσαι παρσσκήν, άλλα τδ δήμου γινόμενω αυτός παρσδθισεν. σκ τούτω μάλις παρσξέκρωσε τή βουλή

A osculaturque eum supplex atq; obsecrans ne ad-
 mittat ista ut ei infligatur infamia, neve tam a-
 cerbi sibi & tristis causa actus inuratur. Has pre-
 ces haud vndequaue memorant immotum &
 rigidum audiuisse Octavium: sed obortas ei la-
 crymas quoque fuisse, ac perdiu silentium tenuit-
 se. Postquam tamen ad pecuniosos & locuple-
 tes conglobatos convertit oculos, rubore appa-
 ret eum & metu, ne incurreret apud illos pro-
 brum, omnia acerba substitisse: nec ingenerose
 ageret, dixisse, quod ei visum esset, Tiberius.
 B perlata lege, imperavit Tiberius vni ex libertis ut
 Octavium de rostris detraheret. Apparitoribus
 autem utebatur libertis suis: idque speciem indi-
 gniozem reddidit, quod detraheretur Octavius
 contumeliose. Ibi quum populus impetum in
 eum faceret, concurrentibus diuitibus ac vim re-
 pellentibus, vnus incolumis ereptus est & effugit
 populum Octavius: seruo autem eius fido, qui
 quasi in fronte pro eo obiecerat se, oculos erue-
 runt, inuito Tiberio, & ad tumultum, vbi animad-
 uertit quid ageretur, propere deuolante. Hinc lex
 agraria sciscitur. Triumviri creantur disquirendo
 & distribuendo agro, ipse Tiberius, App. Clau-
 dius focer eius, frater C. Gracchus absens, qui sub
 C Scipione apud Numantium militabat. His quiete
 a Tiberio nemine obsistente, perpetratis, adhuc
 tribuno subrogato non ex claris viris vlllo, sed
 Mutio quodam eius cliente, indignantes ad om-
 nia potentes & Tiberii formidantes incremen-
 ta omni contumelia affecerunt eum in curia.
 Postulanti de more ex publico tentorium, quo
 in agro diuidendo vteretur, non dedere, quum
 leuioribus in negotiis subinde accepissent alii. Ad
 sumptum sestertios in diem senos attribuerunt,
 P. Nafica referente, qui non dubitauit aperte ob-
 D icere se illius inimicitiae: quippe agrum publi-
 cum late possidebat, grauiterque ferebat inde se
 expelli. At populus magis magisque exarsit. Ac
 quum amicus quispiam Tiberii subitò decessisset,
 in cuius cadauere tetra signa comparebant: voci-
 ferantes veneno hominem sublaturum, concurre-
 runt ad funus lectumque subierunt: quum cre-
 maretur, altiterunt, atque ibi haud ab re visi sunt
 E beneficii suspicionem habuisse. namq; diruptum
 cadauer fuit, ex quo prauorum humorum vis eru-
 pit. vnde extincta flamma est, aliaque allata nihi-
 lo magis flagrauit, donec fuit alio translaturum,
 magnoque negotio xgre id attigit ignis. Adhuc
 quo plebem Tiberius etiã atq; etiam inflamma-
 ret, vestē mutauit, & liberos producens, quasi de-
 plorata salute sua, commendauit eos matremq;
 eorum populo. Circa hanc tempestatem defun-
 ctus est Attalus Philopater: cuius tabulas testamē-
 ti, quibus populus Romanus scriptus haeres regis
 fuerat, Pergamenus Eudemus attulit. Hic mox Ti-
 berius ambitiose ad populū pmulgauit legem, ut
 pecunia aduecta regia fortitis agrum ciuibus ad
 instrumentum parandum & subsidium agri co-
 lendi praberetur. De oppidis vero quae regni
 F Attali fuissent, negauit quicquam ad curam se-
 natus pertinere, sed de iis ad concilium se popu-
 li relaturum. Hinc senatum offendit grauissime.

Δαλαγχαίοσι τήν πολιτών σασρχοί παρσ κα-
 τάλου βασιλείας ήσασ, σδδεν έφη τή συγκλήτω
 βουλάσσαι παρσσκήν, άλλα τδ δήμου γινόμενω αυτός παρσδθισεν. σκ τούτω μάλις παρσξέκρωσε τή βουλή

Exurgens autē Pompeius, vicinum se ait Tiberii esse, atq; ideo sibi Eudemū Pergamenum constare diadema regiū & purpuram ei, quasi Romę regnāturo, donasse. Quintus Metellus exprobrauit Tiberio, patre eius censore, quum reuertetetur à cœna domum, lumina ciues restinguere solitos, & timerēt ne longius quàm oportet, conuiuī & poculis indulgisse viderentur: huic verò nocte audacissimos quosq; & mendicissimos de plebe preluere. Porro Titus Annius, nec p̄bitate nec modestia cōmendatus homo, sed inter dicendū interrogationum & responsionū incomparabilib. præcellere argutiis habitus, prouocauit Tiberium ad sponsonē, ni sacrosanctum legibus collegā violasset. Obstrepente plebe, exiliens Tiberius aduocauit concionē: & quū iussisset Annum adduci, instituit eū postulare. Hic verò & facundia & dignitate longe illi concedens, ad artes se recepit suas, petiuitq; à Tiberio vt pauca ante disceptationes requirere de eo liceret. Quo dante vt interrogaret, & silentio facto, ait Annius, Si tu maculare me & de honestate in animo habeas, ego autē aliquē ex collegis tuis appellem, atq; ille auxilio mihi fuerit, tu vero ira sis incensus, extorquebisne ei magistratū? Ad hanc quęstionē referunt ita Tiberium hæsitasse, vt qui omnium esset ad dicendum expeditissimus, & proiectissimus ad audendum, obmutuerit. Ita dimisit in præsentī concionem. Quia verò aduertit ex actionibus suis illā de Octauiō non principibus tantum, verum etiam plebi odiosiore esse (siquidem eximia habebatur & præclara tribunorum plebis dignitas, quæ fuerat in eum vsq; diē intacta, oppressa fuisse & cōculcata) orationem habuit ad populum, cuius pauca capita, quo vim in dicendo eius & nervos hinc cognoscere queas, non ab re erit attextere. Nam falsus est sacrosanctum tribunum esse, quod consecratus populo sit, & populi curā gerat. At si trās-fuga populum lædat, & potestatem eius retundat, spoliētque eum suffragio, ipse sese exuit honore: quum, cuius gratia eum accepit, id non præster. quippe & Capitolium diruentem & naualia inflammantem attingere non licet tribunum. Quæ quum faciat, improbus quidem est tribunus: populum verò si pessundet, non est iam tribunus plebis. Annon igitur res sit absurda si consulem tribuno in carcerem ius erit ducendi, populo potestatem tribuno, vbi ea aduersus autorem vtatur, detrahare non licebit? Etenim consulem & tribunum iuxta populus creat. Iam imperium regium præterquam quod magistratum in se complectatur omnem, etiam maximis ceremoniis & religionibus deorum immortalium est consecratum. Tarquinium ciuitas tamen flagitia committentem exegit, atque ob vnus admīssa hominis imperium antiquum, à quo condita Roma fuerat, fuit abrogatum. Quid perinde Romę sanctum & augustum vt virgines Vestales, quę sacro igni præsidēt custodes? At si qua tamen harum stupro obstrinxerit se, viua defoditur. quippe sacrosanctæ non sunt quę in deos sunt impiæ, quorum causa sunt sacrosanctæ. Ita neque eum qui vulnerat populum tribunum, sacrosanctum esse populi causa par est. qua enim pollet, hanc abolet potestatem. Atqui si iure tribunatum maximæ partis tribuum suffragiis cepit, quidni maiore iure priuetur abrogantibus omnibus?

A καὶ Πομπήιος μὲν ἀναστὰς ἔφη γὰρ τιμῶν τὰς Τιβέριον, καὶ
 εἶπε τὸ γινώσκον Εὐδήμον αὐτῶ τὸν Περγαμῶνα τῷ βα-
 σιλικῶν δὲ δῶμα δέδωκται, καὶ πορφύραν, ὡς μέλλον πρῶτον
 λαβεῖν ἐν Ρώμῃ· Κοῖνος δὲ Μέτελλος ἀνείδισε τὸν Τιβέριον,
 ὅτι τὸ μὲν πατρὸς αὐτοῦ τιμητὸν ὄντος, ὁσάκις αἰαλύοι μετὰ
 δεῖπνον εἶκα δε, τὰ φῶτα κατεσβένυσαν οἱ πολῖται, φοβέ-
 μθοι μὴ πορρωτέρω τῷ μετεῖς δέξασιν ἐν σιωποῖσιν εἶ) καὶ
 πόποις τέτρω δὲ πρῶτα φαινοῖσι νυκτὸς οἰθηραύτατοι καὶ ἀ-
 πορώτατοι τῶν δημοτῶν. Τίτος δὲ Ἄνιος οὐκ ἐπιτρέψας μὲν ἔ-
 δεῖ σὺ φρων ἀθροῦστος, ἐν δὲ λόγῳ πρὸς τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀ-
 ποκρίσεις ἀμαχοῦ εἶ) δοκῶν, εἰς ὀρισμὸν ἵνα πορὸν καλεῖτο
 τὸν Τιβέριον, ἢ μὲν ἰερόν ὄντα καὶ ἄσυλον ἐκ τῆς νόμου ἠπι-
 μακέναι τὸν σωμαρχοντα. Ἰουρβουῶτων δὲ πολλῶν, ἐκπηδή-
 σασ ὁ Τιβέριος τὸν τε δῆμον σιωπέει, καὶ τὸν Ἄνιον ἀ-
 χθῆναι κελύσσας ἐβούλετο κατηρηρῆν. ὁ δὲ, καὶ τὰς λόγῳ καὶ τῇ
 δόξῃ πολὺ ἀπόμυθος, εἰς τὴν αὐτῆς δριότητα κατεδύετο, καὶ
 περὶ κἀκεῖ μίκα πρὸς τὸν λόγον ἀποκρίνασ τὸν Τιβέριον.
 συλαρωμῶτος δὲ ἐρωτῶν ἐκείνον, καὶ σιωπῆς ἡμομῶνης, εἶπεν
 ὁ Ἄνιος, Ἄν σὺ μὲν ἀπμοῦ με βέβλη καὶ ποροπηλακίσεις, καὶ
 ἐγὼ δὲ πῖνα τῶν ὀπικαλέσωμαι σωμαρχόντων· ὁ δὲ ἀνα-
 C ἔβη βοηθῆσων, σὺ δὲ ὀργισθῆς· ἀρεῖ γὰρ αὐτῶ τῶν ἀρχῶν ἀ-
 φαιρήσει; πρὸς τῶν τῶν λέγεται τὴν ἐρώτησιν ἔτω ἀφῆτο
 ρηθῆναι τὸν Τιβέριον, ὡς τε, πορῶτων οἶτα καὶ τὰς λέγαν ἐπι-
 μότατοι, καὶ τὰς ἄρρη ἰτα μότατοι, ἀποσιωπήσασ. τότε μὲν
 οὖν διελύσει τὴν ἐκκλησίαν. ἀστανόμυθος δὲ τῶν πολιτῶ-
 μάτων δὲ πρὸς τὸν Οὐκῆσιον οὐ ποῖς διωταῖς μόνον ἀλλὰ
 καὶ ποῖς πολλοῖς ἐκπατέρεσσιν, (μέγα γὰρ ἦ καὶ καλὸν ἐδό-
 κει τὸ τῶν δῆμαρχῶν ἀξίωμα μίκα τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἰσε-
 τετηρημῶτον, ἀπρηρῶ καὶ καθυβελῶται) λόγον ἐν τῶν δῆμα
 διεξῆλθεν, ἔμικρα πρὸς τὰς τῶν ἐπιχρημῶν ἐκ ἀπόπαν
 D ἦν, ὡς τε ὀπονοηθῆναι τῶν παισιότῆτα καὶ πικρότῆτα τῶν αἰδρός.
 ἔφη γὰρ ἰερόν τὸν δῆμαρχον εἶ) καὶ ἄσυλον, ὅτι τὰς δῆμα καθω-
 σίω), καὶ ὁ δῆμου πρὸς ἔσκηεν. ἀν οὖν μελαβαλλόμενος, τὸν δῆ-
 μον ἀδικῆ, καὶ τῶν ἰαμῶ καλῶν, καὶ παραρηται τῶν ψῆφον, ἀυ-
 πὸς αὐτοῦ ἀπετέρηκε τῆς ἡμῆς, ἐφ οἷς ἐλαβεῖν οὐ ποῖαν. ἐπεὶ
 καὶ τὸ Καπετώλιον καὶ ἀσάπιοιτα, καὶ τὸ νεώριον ἐμπι-
 πορῶντα δῆμαρχον εἶαν δεήσει. καὶ ταῦτα μὲν ποῖαν, δῆ-
 μαρχός ἐστὶ ποιηρός· εἰ δὲ καταλύη τὸν δῆμον, οὐ δῆμαρ-
 χός ἐστὶ πῶς οὖν οὐ δεινῶν, εἰ τὸν μὲν ὑπατον ὁ δῆμαρχός
 ἀξεί, τὸν δὲ δῆμαρχον οὐκ ἀφαιρήσεται τῶν εἰσοσίαν ὁ
 E δῆμος ὅταν αὐτῆ κατὰ τῶν δέδωκτος χεῖται; καὶ γὰρ ὑπα-
 τον καὶ δῆμαρχον ὁμοίως δῆμος ἀρεῖται. καὶ μὲν ἦ γὰρ βα-
 σιλεία πρὸς τὰς πᾶσαι ἀρχῶν ἔχειν ἐν αὐτῇ συλα-
 βούσα, καὶ τῶν μεγίσταις ἰεροσυρῆται καθωσίωται πρὸς ὁ
 θεῖον ἀλλὰ Ταρκύνιον δέξεβαλεῖν ἡ πόλις ἀδικεῖωτα, καὶ
 δι ἐνὸς ἀυδρός ὑβείν ἡ πάτερος ἀρχῆ καὶ κήσασα τῶν
 Ρώμῳ κατελύθη. τί δὲ οὕτως ἀγιον ἐν Ρώμῃ καὶ σε-
 μῶν, ὡς αἱ πρὸς ἐποουσαι παρθένοι καὶ φυλάττουσαι τὸ ἀ-
 φητον πᾶρ; ἀλλ εἰς δὲ ἀμαρτή αὐτῶν, ζῶσα καπορύσσε
 τα. τὸ γὰρ ἄσυλον οὐ φυλάττουσι ἀσβούσαι εἰς τῶς θεοῖς,
 F ὁ ἀφῆ ποῖς θεοῖς ἔχουσι. οὐκ οὖν οὐδὲ δῆμαρχος ἀδικῶν δῆ-
 μον, ἔχειν τῶν ἀφῆ τὸν δῆμον ἀσυλίαν δίκαιός ἐστὶν ἢ γὰρ
 ἰαμῶ διωάμει, ταῦτῶν ἀγαρεῖ. καὶ μὲν εἰ δικαίως ἐλαβεῖ
 τῶν δῆμαρχῶν τῶν πλείων φυλῶν ψηφισαμῶν, πῶς
 οὐκ καὶ ἀφαιρήσῃ δικαιοτέρον πασῶν ἀποψηφισαμῶν;

.. ιερόν δὲ καὶ ἀσυλον εἶναι οὕτως ἔστιν, ὡς τὰ τῶν θεῶν δία-
 .. ἡμίται· χρῆσθαι δὲ τούτοις, καὶ κινεῖν καὶ μεταφέρειν ὡς
 .. βούλεται τὸν δῆμον οὐδεὶς κεκάλυκεν. ἔξω δὲ αὐτῶν
 .. καὶ τὴν δημαρχίαν ὡς ἀνάθημα μετενεγκεῖν εἰς ἕτερον. ὅτι
 .. δὲ οὐκ ἀσυλον οὐδὲ ἀναφαιρέτον ἡ ἀρχὴ, δῆλον ἔστι τὰ
 .. πολλάκις ἐχούσας πινὰς ἀρχὴν ἐξομνυθῆναι καὶ παρατεῖ-
 .. σθαι δι' αὐτῶν. τοιαῦτα μὲν ἴσταν κεφάλαια τῆς τῆ Τι-
 .. βερίου δικασιολογίας. ἐπεὶ δὲ σωρῶντες οἱ φίλοι τῆς ἀ-
 .. πύλας καὶ τὴν σύνασιν, ὥντο δεινέτερας πειθέμεθα δη-
 .. μαρχίας εἰς τὸ μέλλον, αὐτῆς ἀλλοις νόμοις ἀνελαμβάνει ὁ
 .. πλῆθος, τοῖς τε χερίοις τῶν στρατιῶν ἀφαιρῶν, καὶ διδοῖς
 .. ἔπι κληροδοτῶν τὸν δῆμον ἀπὸ τῶν δικαστῶν καὶ τοῖς κρίνου-
 .. σι τότε συγκληπικῶσι ἔσι καταμινύς οὐκ τῶν ἰππέων τὸν
 .. ἴσον ἀριθμὸν, καὶ πῶμα ἔστων ἡδὴ τῆς βελῆς τὴν ἰσχυρῶν
 .. κελύων, πρὸς ὀργῶν καὶ φιλοφιλίας μάλλον, ἢ τὸν τῆ δι-
 .. καίου καὶ συμφέροντος λογισμῶν. ἐπεὶ δὲ τῆς ψήφου φερε-
 .. μῆνης, ἡσδο τοὺς ἐναντίους καταποῦντας, (ἔγρ' παρὶ αὐ-
 .. πας ὁ δῆμος) πρὸς τὸν μὲν εἰς βλασφημίας τραπεζοῦ τῶν
 .. σωμαρχῶν, εἰλχον τὸν χερίον· ἔπειτα τὴν ἐκκλησίαν ἀ-
 .. φῆκαν, εἰς τὴν ὑπεράσταν ἀποδύσαντες κελύσαντες. καὶ πρὸ-
 .. τον μὲν εἰς τὴν ἀγροῦν κατέβησεν ὁ Τιβερίος, ἰκέτευε τοὺς
 .. ἀνθρώπους ἀπεινὸς καὶ δεδακρυμῆτος, ἔπειτα δεδιδίκεναι
 .. φησας μὴ νυκτὸς οὐκ κηφωσι τὴν οἰκίαν οἱ ἐχθροί, καὶ ἀφα-
 .. φείρωσιν αὐτὸν, οὕτως τοὺς ἀνθρώπους διέθηκεν ὥστε πρὸ
 .. τὴν οἰκίαν αὐτῶν παμπολλοὺς ἰνας ἀλλίσασθαι καὶ ἀφα-
 .. νυκτεροῦσιν ἀφαιρῶν τῶν ἀφαιρῶν. αὐτὰ δὲ ἡμέρα παρὶ αὐ-
 .. τῶν ὄρνιθας αἰς ἀφαιρῶνται κημίζων, καὶ πρὸ βάλει
 .. ἔσφρα τῶν αὐτῶν. αἱ δὲ ὡς πρὸ ἡλθον, εἰ μὴ μία μόνη, ἀφαιρῶν-
 .. σαντος δὲ μάλα τῆ ἀνθρώπου τὸ ἀγέιον. ὅσθ' αὐτὴ δὲ τῆ
 .. ἔσφρα ἔπλην, ἀλλ' ἐπάρασα τῆ ἀεισεῶν πύρινα, καὶ πα-
 .. ρατεῖνασα τὸ σέλας, πάλιν εἰς τὸ ἀγγεῖον καταφυγε. τῆτο
 .. καὶ τῆ πρὸτέρου σημείου τὸν Τιβερίον ἀέμνησεν. ἴσταν γὰρ
 .. αὐτῶν κημῶν ὡς πρὸς τῆ μάχας ἐχρητο, κημῶν μὲν οὐκ
 .. πρὸ πρὸς καὶ ἀφαιρῶν, εἰς τῆτο κημῶν τῆ ὄφεις, ἔλαθον
 .. ἐν τῆτο ὡς, καὶ ταῦτα ἔξεγλύφαντο. διὸ καὶ μάλλον
 .. ὁ Τιβερίος τοῖς πρὸ τῶν ὄρνιθας ἐπαρῶντο. πρὸ τῆ δὲ ὁ-
 .. μος αὐτῶ τὸν δῆμον ἡθεροῖσθαι πρὸ τὸ Καπετώλιον πύρινα ὁ-
 .. μῶν καὶ πρὸν ἔξελεῖν, πρὸ τῶν πρὸς τὸν οὐδὸν, σφο-
 .. δρα ὡς τῶ πλῆθ' ἡμομῆς, ὡς τὸν μὲν οὐχα τῆ μεγά-
 .. λου δακτύλου βραχίονα, τὸ δὲ αἶμα ἀφαιρῶν τῆ ὑποδήματος
 .. ἔξω φέρεσθαι. μικροῖ δὲ αὐτῶ πρὸ τῶν ὡφῆσθαι ὑπὸ
 .. κημῶν μαχόμενοι κημῶν, ἐν ἀφαιρῶν καὶ πολλῶν (ὡς εἰ-
 .. κῆς) ἀνθρώπων παρερχομένων κατ' αὐτὸν τὸν Τιβερίον, λί-
 .. θος ἀπὸ αὐτῶν ὑποδάτερον τῶν κημῶν, ἔπεσε πρὸ τὸν
 .. πόδα. τῆτο τῶ τοῖς θεοσυνάτοις τῶν πρὸ αὐτὸν ἐπέστησεν ὁ-
 .. λῶ Βλάσιος ὁ Κυμῆος παρὶ αὐτῶν εἶπε καὶ κημῶν
 .. παρῶν πολλῶν, εἰ Τιβερίος Γρακχου μὲν ὄσ. Ἀφαιρῶν-
 .. τῆ δὲ Σκιπίωνος θυγατρὸς, πρὸ τῆ δὲ τῶ Ρωμαίων
 .. δῆμου, κημῶν δεισας, οὐκ ὑποαχούσει τοῖς πολιταῖς κα-
 .. λῶ τῆτο μὲν τοῖς ἀσχετοῖς οὐκ ἐγγελάδι θῆσθαι τοῖς ἐ-
 .. χθεροῖς, ἀλλ' ὡς τυρονοῦτος καὶ θυφῶντος ἡδὴ καταβοή-
 .. σθαι πρὸ τὸν δῆμον. αὐτὰ δὲ καὶ πρὸ τῶν πολλοὶ τῶ
 .. Τιβερίω πρὸ τῶν Καπετωλίων φίλων, ἐπέσταλκεν κημῶν, ὡς τῆ οὐκ
 .. καλῶς ἐχούτων καὶ τὰ γε πρὸ τῶ λαμ-
 .. πρὸς ἀπῆσθαι τῶ Τιβερίω, φαίνεται μὲν ὄσθ' ἀφαιρῶν βοήθῆσι
 .. φίλιον, ἀναβαίνοντα δὲ πρὸ τῶν δεχόμενων καὶ
 .. πρὸ αὐτὸν ὡς μηδεὶς πελασειεν ἀγνώως, πρὸ τῶν ἀφαιρῶν. ἀφαιρῶν
 .. δὲ πάλιν τῶ Μακχίου τῶ φυλαῖς ἀφαιρῶν,

A Iam nihil tam sacrū vel sanctum sit ut res diis im-
 mortalib. consecrata: at his uti populo, mouere,
 transferre pro arbitrio, nemo prohibuit. Quare ius
 ei fuit tribunatū quoq; ut quod consecratū est, in
 alium traducere. Neq; n. inuolatum esse, ut extor-
 queri nequeat, magistratū, ex eo patet quod iden-
 tidē, qui obtinebant magistratū, vltro se eo abdi-
 cauerunt. Hæc summa est Tiberii defensionis. Ut
 vero minas amici perspicientes & coitionē, auto-
 res fuerunt ei ut tribunatū in proximum annum
 iterū peteret: tum denuo cœpit aliis legib. illicere
 plebē Illis legibus annos stipendiorum cōtrahe-
 bat, & prouocationē à iudicibus concedebat ad
 populū: obtinentibus etiā id tēporis iudicia se-
 natoribus parē numerū ex equestri ordine affun-
 debat, atq; ita vires senatus omnib. modis coerce-
 bat, felle magis atq; peruicacia, quam æqui & com-
 modi ratione adductus. Ut sensit suffragiis aduer-
 sarios superiores esse, (neq; enim populus omnis
 aderat) ad conuitia primum versus, collegarum
 diē exemit, inde dimisit concionē, eamq; in poste-
 rum diē indixit. Ibi primum descendens in forum
 Tiberius, sordidatus & lacrymis opletus cū sup-
 plicis p̄sentauit ciues. Mox vereri iactans se ne
 domum suam inimici nocte excinderent, atq; ob-
 truncarent se: adeo permouit homines ut circa
 ædes eius magna caterua tabernaculis erectis ex-
 cubaret stationē agentes. Ut diluxit, adfuit cum
 auibus pullarius, & escā eis obiecit. Illæ præter v-
 nam solam non prodire, quamuis homo caueā
 sedulo concussisset. Ac ne hæc quidem p̄auit, sed
 sublata sinistra ala protensusq; ore refugit rursus
 in caueam. Hoc etiā prioris prodigii cōmonuit
 Tiberiū. Erat ei galea qua in acie utebatur, exor-
 nata eximie & splendida: in eam irrepserant an-
 gues, & clam in ea posuerant excluderantq; oua.
 D Quo magis cohortuit hoc auspicio Tiberius.
 Scandit tamen in Capitolium, ut populi concili-
 um ibi esse accepit. Ante quam egressus domo
 est, in l. men impigit ictu adeo duro pollicis pe-
 dis vnguis dilaceraretur, sanguisq; iubter per cal-
 ceum prorumperet. Vbi paululum p̄cessit, super
 fastigium domus ex sinistra conspecti sunt eorum
 pugnantes, atq; in frequentia mortalium (ut veri-
 simile est) Tiberium prætereuntium, propulsus ab
 altero coruo lapis iuxta pedem eius delapsus est:
 quod vel ferocissimos est eorum qui illum stipa-
 bāt remoraum. Cæterum Blossius Cumanus, qui
 E aderat, perquam turpe iactauit esse & fœdum, Ti-
 berium Gracchi filium, Scipionis Africani nepo-
 tam, præsidem populi Romani, corui metuacer-
 sentibus ciuibus non parēre. atqui eam labem
 haud pro ioco inimicos transmissuros, sed ut
 tyrannidem agentem & ludibrio iam haben-
 tem, ad populum eum proficissuros. Simul ac-
 currerunt frequentes qui Tiberium ut matura-
 ret, mandato amicorum, qui in Capitolio e-
 rant, adhortarentur, omnia illic ex voto esse.
 Prima certe magna Tiberio fuere. Nam
 simul atque conspectus est, festa acclamatione
 exceperunt eum, ascendētem receperunt alacriter:
 & nequis eum ignotus attingeret, sepiue-
 runt. Instituyente de integro Mutio tribus citare,

nihil ordine agebatur ob nouissimorum tumul-
tum, dum impelluntur & impellunt aduersos, qui
irrumpebant & immiscebant se turbæ. Interea Fla-
uius Flaccus senator loco conspicuo stans, quum
exaudiri verba eius non possent, manu significa-
uit habere se quod seorsum indicaret Tiberio. Ius
fit multitudini Tiberius ut viam ei daret. Ita ægre
ascendit. Vbi peruenit ad eum, nunciauit ei, quum
in senatus concilio consulem locupletes adduce-
re non valuissent in sententiam suam, delibera-
tum habere ipsos per se interficere Tiberium: in
quam rem habere eos frequentes seruos & ami-
cos in armis. Quod ut circumstantibus aperuit
Tiberius, præcingunt hi confestim togas, frangē-
tesq; apparitorum hastilia, quibus cœtum sum-
mouent, arripiunt fragmenta, ut iis repellant vim
inferentes. Id fieri mirantibus longinquiorebus,
& quid rei esset percunctantibus, admouit ma-
num Tiberius capiti, discrimen suum ea specie
demonstrans, quando non assequebantur vocē.
Quod quum aduersarii intuerentur, properauerunt
ad senatum, afferentes poscere Tiberium
diadema: cuius significationem esse quod caput
attigisset. Hinc commoti omnes fuere. Nafica
autem petiit a consule ut reipublicæ opem ferret,
tolleretque tyrannum. Quo leniter respondente
nullam se vim auspicaturum, neque ciuem vllum
indicta causa necaturum: quod si quid contra le-
ges populus Tiberii suafu vel coactu sciuisset, id
se ratum non habiturum: exiliens Nafica, Quan-
do igitur, inquit, rempub. prædit consul, sequimini
me qui rempub. saluam vultis. Sic fatus, lacinia
togæ capite obuoluto contendit ad Capitolium.
Quotquot illum sequebantur toga brachium
circumiecta propulerunt obuios, renitente illis
ob eorum dignitatem nemine, sed fugientibus om-
nibus atque se mutuo obterentibus. Horum
comitatus attulerat domo clauas & fudes: ipsi de-
fractorum ab effuso in fugam cœtu subfelliorum
fragmenta & fulcra corripientes, perrexerunt in
Tiberium, simulque ceciderunt in fronte loca-
tos. Horum fuga & strages edita: ipsius Tiberii
fugæ consulentisprehendit quispiam togam. Il-
le toga relicta fugiens in tunica, cespitauit, prola-
psusque est super eos qui ante eum ceciderat. At-
tollentem se princeps aperte caput eius afflixit
subfellii pede vnus ex collegis eius Satureius. Se-
cundum iectum intulit ei L. Rufus, qui de eo velut
re præclara gesta gloriabatur. Ex cœtu plus tre-
centi occubuerunt fustibus & lapidibus com-
minuti, ferro nullus. hanc Romæ primam
memoriæ produnt à regno sublato seditionem
fuisse sanguine & cæde ciuili diremptam. Cæ-
teras vero neque modicas neq; de modica exor-
tas re, inuicem concedentes terrore principes ple-
bis, reuerentia senatus populus, pacauerat. Et qui-
dem tunc quoque, si actum secum leniter esset, Ti-
berius fuisse videtur se haud grauate submissurus:
multoque facilius citra cædem & vulnera inue-
hentibus cessisset. neque enim plus tria millia se-
cum habebat. Verum ira apparet diuinitum atque
simultate citius, quam ob eas quas prætexebant
causas conspiratū in illum fuisse. Magno indicio
est, quod atrociter & fœde insultauerunt cadaueri

A οὐδὲν ἐπαράνετο τῶν εἰωθότων, ἀλλὰ τὸν ἀπὸ τῶν ἐσχάτων
δόρυβον, ὠθομένον καὶ ὠθιούτων τῶν ἐναντίους εἰς βί-
ζομένους καὶ ἀσάμιγνυμένους. ἐν δὲ τούτῳ Φλάβιος Φλάκ-
κος ἀπὸ βουλῆς αἰὲρ εἰς ἐμφανὲς κἀσπᾶς, ὡς οὐκ ἔω
φθελόμενον ἐφικέσθαι, διεσήμηνε τῇ χειρὶ, φράσας ἢ
βουλόμενον αὐτὸν ἰδέσθαι τὰς Τιβέριον. καὶ κελύσαντος ἐ-
κείνου ἀφασχῆν ὁ πλῆθος, ἀσπᾶς μάλιστα καὶ παρσελθὼν,
ἀπήγειλεν ὅτι τῆς βουλῆς συγκαταζόμενος, οἱ πλούσιοι
τὸν ὑπατοὶ μὴ πείθοντες, ἀλλὰ ἀφασχούται καὶ αὐτοὺς
ἀποκτινύωσι τὸν Τιβέριον, πολλοὺς ἐπι τούτῳ δούλους
B καὶ φίλους ὠπλισμένους ἔχοντες, ὡς οὖν ταῦτα τοῖς παρὲν
αὐτὸν ἐξήγειλεν ὁ Τιβέριος, οὗτοι μὲν ὄχλους τὰς τε τῆθεν-
νοὺς παρσεζώνηστο, καὶ τὰ τῶν ὑπαρχεῶν δὲ δὲ ἀσπᾶ
συγκλῶντες, οἱς ἀείρησι τὸν ὄχλον, διελάμβανον, ὡς ἀ-
μμουμένοι τοῖς κλάσμασι τοῦ ἐφελόμενου. τῶν δὲ ἀπω-
τέρω θαυμάζοντων τὰ γινόμενα, καὶ πωθησασμένων, ὁ
Τιβέριος ἤψατο τῇ χειρὶ τῆς κεφαλῆς, ἐδεικνύμενος τῇ
ὄψει τὸν κίνδυνον, ἐπεὶ τῆς φωνῆς οὐκ ἰπήκουον. οἱ δὲ ἐ-
ναίλιοι τούτο ἰδόντες, ἔθρον πρὸς τὸν βουλιῶν, ἀπαγγέλ-
λοντες αἰτεῖν ἀφάσμα τὸν Τιβέριον καὶ τούτο σημεῖον
C εἶναι τὸ τῆς κεφαλῆς ἐπιτηγχεῖν. πρῶτες μὲν οὖν ἐθου-
ρήθησαν ὁ δὲ Νασικᾶς ἡξίου τὸν ὑπατοὶ τῇ πόλει βοηθεῖν,
καὶ κἀσπᾶν τὸν τύραννον. ἀποκτενομένου δὲ παρσεῶς ἐ-
κείνου, βίας μὲν οὐδέμας ὑπαρξείν, οὐδὲ ἀσπᾶν οὐ-
δένα τῶν πολιτῶν ἀκρίτων, εἰ μὲν πῶς φησὶ τὸ πῶς παρσε-
νόμενον ὁ δῆμος ὑπο τῷ Τιβέριου πεισθεῖς ἢ βιασθεῖς, τῆτο
κύριον μὴ φυλάξειν, ἀναπηθήσας ὁ Νασικᾶς, Ἐπεὶ πῶς
(ἔφη) παρσεῖδωσιν ὁ ἀρχὸν τὴν πόλιν, οἱ βουλόμενοι τοῖς
νόμοις βοηθεῖν ἀκρίτουτε. καὶ ταῦτα λέγων, ἀμα καὶ ὁ
κασπᾶν ἔματι τοῦ θέρμενος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐχάρη παρσε
D τὸ Καπιτώλιον. ἕκαστος δὲ τῶν ἐπομένων αὐτῷ, τῇ χειρὶ τὴν
τῆθεννον παρσελίζας, ὡθῆ τοῖς ἐμποδῶν, οὐδένοσ ἐπασαμένου
παρσε τὸ ἀξίωμα τῶν αἰδράν, ἀλλὰ φθελόντων καὶ πατωί-
των ἀλλήλοισ. οἱ μὲν οὖν παρσε αὐτοῖς, ῥόπαλα καὶ σκυτά-
λας ἐχόμεζον οἴκρην. ἀλλοὶ δὲ τῶν δίφρων καταγινυμένων
ὑπο τῷ φθελόντος ὄχλου τὰ κλάσματα καὶ τοῖς πόδας
λαμβάιοντες, ἀείσανοι ἐπὶ τὸν Τιβέριον, ἀμα παμόντες
τοῖς παρσεταγμένοις. καὶ τούτων μὲν ἔσπῃ καὶ φόνοσ
αὐτῷ τῷ Τιβέριε φθελόντος ἀντελάβετο τῆσ ἱματίων. ὁ δὲ
τὴν τῆθεννον ἀφείσ, καὶ φθελόντων ἐν τοῖς χιτῶσιν, ἐσφάλῃ, καὶ
E κατηνέχθη παρσε πῆνας τῶν παρσε αὐτῷ πε πλωκίτας αἰσάμε-
νον ἢ αὐτὸν ὁ μὲν ἐμφανῶσ καὶ παρσετοσ εἰς τὴν κεφαλῆν πα-
τάξας ποδι δίφρου, Πόπλιος ἔσ Σαπουρήιοσ, εἰσ τῶν στω-
αρχόντων τῆσ δὲ δούτερας ἀντεπεῖετο πλῆθῆσ Λόκιος
Ρούφοσ, ὡσ ἐπικασπᾶν σμμωόμενοσ. τῶν δὲ δῆζων ἀπέ-
θανον ὑπο πειρασίοισ ἐύλοισ καὶ λίθοισ συγκρπέντες, σιδή-
ρα ἢ σπᾶσ. ταῦτιον παρσετὴν ἰσορροσιν ἐν Ρώμησ ἔασιν ἀφ
ἔσ βασιλδέσθαι κατελυσασ, ἀμα τῆ καὶ φόνοσ πολιτῶν
ἀφασχῆθῆναι. τὰ δὲ ἀλλασ, ἔτε μικρᾶσ, οὐτε παρσε μικρῶν
γμομένων, ἀνυπείκρηντες ἀλλήλοισ, φόβω μὲν οἱ δύνατοῖ
F τῶν πολλῶν, ἀδούμενοι δὲ τὴν βεβλιῶ ὁ δῆμοσ, ἔπαυον. ἐδό-
κει ἢ καὶ τότε μὴ χαλεπῶσ ἀσ ἐδοῦναι παρηρηθεῖσ ὁ Τι-
βέριοσ ἐπὶ ἢ ῥᾶον εἶξε δίχα φόνοσ καὶ τραυμῆσ ἐπικρῆσιν. (ἔ

γὰρ πλείοις ἢ περὶ χίλιοι παρσε αὐτὸν ἦσαν) ἀλλ' εἰσκειν ὀργῆ τῶν πλοισίων, καὶ μίσθ, πλέον ἢ δι' αἰσ ἐσκήσθητο παρσε-
φᾶσ, ἡσῆσασισ ἐσ αὐτὸν γμέσθαι. καὶ τούτου μέρη τεκμήριον, ὡμῶσ καὶ παρσε ἀνόμοσ ὑβρισθεῖσ ὁσενεσ.

οὐ γὰρ ἐπίτρεψαν αἰετέσθαι τὸ σῶμα τῶν ἀδελφῶν δεομέ-
 να, καὶ θάψαι νεκτὸς, ἀλλὰ μὲν τῶν ἄλλων νεκρῶν εἰς τὸν πο-
 τᾶμόν, ἔρριψαν. καὶ ποῦτο πέρας οὐκ ἔω, ἀλλὰ καὶ τῶν φίλων
 αὐτῶν πύς μὲν ἔξ ακήρυτον ἀκείτους, τοὺς δὲ συλλαβαίνοντες
 ἀπέκλινυσαν. εἰς εἰς καὶ Διοφάνης ὁ ῥήτωρ ἀπώλετο. Γάϊον
 δὲ πῖνα Βίλλιον εἰς ἀγέϊον καθείρξαντες, καὶ σωμαβάλλον-
 τες ἐχίδνας καὶ δράκοντας, οὕτω διεφθέραι. ὁ δὲ Κυμνήσιος
 Βλασπίος αἰνέχθη μὲν ὅτι τοὺς ὑπάτους, ἐρωτώμενος δὲ πᾶσι
 τῶν γεγονότων, ἀμολόγη πεποικίκεναι πλῆρη Τιβερίᾳ κελύδον-
 τος. εἰπόντος δὲ τῷ Νασικᾷ πρὸς αὐτὸν, Τί οὖν εἶσε Τιβέ-
 ριος ἐκέλθων ἐμπαρῆσαι τὸ Καπετώλιον; τὸ μὲν πρῶτον
 αὐτὸν λέγει, ὡς οὐκ αὐτὸ τὸ Τιβερίᾳ κελύδοντος· πολλάκις
 ὅτι πολλῶν τὸ αὐτὸ πωθανομένων, Ἀλλ' ἐκείνη γὰρ πρὸς
 πρῶτος (ἔφη) καλῶς καὶ μοι ποῦτο πρᾶξαι ἔχειν. οὐ γὰρ αὐ-
 τὸ Τιβέριος τῆτο πρὸς ἐπαίειν, εἰ μὴ τὰ δῆμα σιμῆ φερεν. οὐδ' αὖ-
 μὲν οὖν ἔχε φυγῶν, ὅτερον ὄχετο πρὸς Ἀριστοίχον εἰς Ἀσίαν·
 καὶ τῶν ἐκείνου πρᾶξαι μὲν ἀφθαρτέων, ἑαυτὸν αἰσθῆν.
 ἢ δὲ βουλή, θεραπεία τὸν δῆμον ἐκ τῶν παρόντων,
 οὐτε πρὸς τὴν ἀφαιρομένη ἐπὶ τῆς χώρας ἰωαννίδου, καὶ
 Τίτον ἀπὸ τῶ Τιβέριου πρὸς ἔθηκε τοῖς πολλοῖς ὀρίσθην ἐλέ-
 οθα λαβόντες ὅτι τὰς ψήφους, εἰ λοντο Πόπλιον Κράσων οἰ-
 κείον ὅτι Γραχχῶ θυγάτηρ γὰρ αὐτῶ Λικινεία Γαίῳ Γραχ-
 χῶ σιωπᾷ καὶ τοῖς Νέπτος ὁ Κορήλιος Φοῖν οὐ Κράσου,
 Βρούτου ὅτι τὸ Ἰδρια μὲν δὲ σιωπᾷ τὸ Λοιτᾶν, θυγάτε-
 ρα γῆμα Γάϊον. ἀλλὰ οἱ πλείους ὡς ἡμεῖς γράφομεν ἰσορρο-
 σι. ἐπεὶ ὁ χαλιπῶς μὲν ὁ δῆμος εἶχε τὰ θανάτω τῶ Τί-
 βερίου, καὶ φανερὸς ἔω ἀμύνης πειμένων καρῶν, ἢ δὲ καὶ
 δίχα τῶ Νασικᾷ πρὸς αἰετέοιτο, δέισασα πᾶσι τῶ ἀνδρὸς
 ἢ βουλή, ψηφίζετα, μὴ δὲν δεομένη, πέμπειν αὐτὸν εἰς Ἀ-
 σίαν. οὐ γὰρ ἀπεκρύπτοντο καὶ τὰς ἀπορρήσας οἱ ἄνθρωποι τῶ
 δυσηκείων, ἀλλ' ἔζηγιαίνοντο, καὶ κατεβίων, ὅπου πρὸς
 τύχην, ἐλαγῆ καὶ τύραννοι καὶ μεμιαγῆτα φόνω σώματος
 ἀσουλῶ καὶ ἰσορροπῶ ἀνώτατον καὶ φρικτὸν ἐσάτον ἐν τῇ πό-
 λει τῶ ἱερῶν, ἀποκαλοῦντες. οὕτω μὲν ἔπρᾶξεν τῶ Ἰπα-
 λίας ὁ Νασικᾷς, καὶ πρὸς ἐδεδυμένους τῆς μερίσας ἰσορρο-
 ρίας, ἔω γὰρ ὁ μέγιστος καὶ πρῶτος τῶ ἱερῶν. ἔξω δὲ ἀλύων
 καὶ πλαισίων ἄλλως, οὐ μὲν πολλῶν χρόνον κατέστρεψε
 πρὸς Περραμον. οὐ δὲ δὲ θαυμάζειν εἰ Νασικᾷ μεμίσθη-
 κεν οὕτως ὁ δῆμος, ὅπου καὶ Σκιπίων ὁ Ἀφρικανός, οὐδ' οὐ-
 κῶσι Ρωμαῖοι μὴ δὲνα διγαρότερον μὴ δὲ μάλλον ἀγαπή-
 σαι, πρὸς μίκερον ἦλθεν ἐκπεσεῖν καὶ φερεσθαι τῆς πρὸς τὸν
 δῆμον ὀνοίας ὅτι πρῶτον μὲν ἐν Νομάρτια τῶ τελευτῶν
 τῶ Τιβερίου πυθόμενος, αἰεφώτισεν ἐκ τῶ Ὀμπεκῶν, ὡς
 ἀπόλοιτο ἕ' ἄμος ὅτις βιαυτὰ γὰρ ῥέζοι ἐπὶ τῶ τῶ Γάϊον
 καὶ Φούλιον αὐτῶ δὲ ἐκκλησίας πωθανομένων τῶ φεροῖν
 πρὸς τῆς Τιβερίου τελευτῆς, οὐκ ἔρεσχομένῳ τοῖς ἔσ-
 κείνου πεπολιτευμένοις ἀπόκρισιν ἔδωκεν. ἐκ τούτου γὰρ
 ὁ μὲν δῆμος ἀντέκρουσε αὐτῶ λέγοντι, μὴ δὲ πω λουτῶ ποιήσας πρὸς τῶν
 πρὸς μὲν οὖν πύτων ἐν τῶ Σκιπίωνος βίῳ τὰ καὶ ἕκαστα γέγραπται.

A Neq; enim oranti fratri vt tollere liceret corpus
 eius & funerare nocte, permiserunt, verum id cū
 aliis cadauerib. proiecerunt in annē. Neq; hac-
 tenus tantum progressi sunt, sed amicis quoq; eius
 partim inauditis aqua & igni interdixerunt, par-
 tim quos potuerunt corripere, trucidauerunt: in-
 ter quos orator Diophanes perit. Caiū quendam
 Billium cauce inclusum cū viperis & draconibus,
 ad eum modū necauere. Blossius Cumanus ad cō-
 sules attractus est. Hic rogat^r de his que acta erāt,
 omnia se professus est Tiberii iussu facturū fuisse.
B Subiiciente Nafica, Quid igitur si tibi Tiberius Ca-
 pitolio faces subdere praecepisset? Prīmū abnuī,
 dicēs, Hoc Tiberiū iussurum nō fuisse. Subinde a-
 liis idē requirentibus, respondit, Enimvero si illo
 imperasset, nō duxissem mihi id exequi turpe. ne-
 que enim, nisi ex vltu esset populi, id imperaret Ti-
 berius. Atq; hic discrimen in praesenti transmisit.
 Ceterum post in Asiā contulit se ad Aristonicū:
 cuius labefactatis fortunis, intulit sibi ipse manus.
 At senatus, quo populū ob ea acta leniret, neq; legi
 agrarie vltra refragatus est, & plebi permisit vt Ti-
 berii loco alium triumuirum agris diuidendis de-
C signaret. In suffragia missi, P. Crassum Gracchi p-
 pinquum legere. Nā filia huius Licinia in matri-
 monio erat C. Gracchi. quanuis Cornelius Nepos
 autemet nō Crassi, sed Bruti, qui de Lusitanis triū-
 phauerat, Caium filiam in matrimonio habuisse.
 Ceterum plerique scriptores nobis subscribunt.
 At acerba populo Tiberii caedes erat, & pra se fe-
 rebat vltionis opportunitatem expectare: & vero
 iam Naficæ iudicia intentabantur: cui ad securi-
 tatem senatus liberam legationem in Asiam de-
 cernit. Neque enim obscure ferebant homines in
 occurfu eius indignationem suam, sed effereban-
 tur & clamore insurgabant in eum, si quando ob-
D uiam daretur, nefarium & tyrannum appellantes,
 qui corporis nece sacrosancti sanctissimum & re-
 ligiosissimum vrbis tēplum polluerat. Quare ces-
 sit Italia Nafica, licet maximis sacrificiis esset de-
 uinctus. nam Pontifex Maximus erat. Peregre au-
 tem palans vagansque huc illuc, breui post apud
 Pergamum obiit. Neq; mirum est in festum ad o-
 Naficæ populū fuisse, quom Scipio Africanus,
 quo populus Romanus neminem videtur iustio-
 ribus de causis vel impēsius dilexisse, nihil ppius
 factum sit quam vt excideret & deiceretur eius
 beneuolentia, quod ad Numantiā primū nun-
E tiato Tiberii exitu, exclamasset Homericū illud,
Sic pereat quisquis designet talia facta:
 deinde Caio & Fulvio in concione rogantibus
 eum quid ei de morte Tiberii videretur, non pla-
 cere sibi respondisset illius acta. Inde enim cōcio-
 nanti populus obstrepuit: quod antea fecerat
 nunquam: & ille eo est prouectus, in populū vt
 inucheretur. Verum hac in Scipionis vita singu-
 latim retulimus.

ΓΑἰος δὲ Γραχχός, ἐν ἀρχῇ μὲν, ἢ δεδιώς τῶς
 ἐχθροῖς, ἢ φθονοῖ σιωπᾶν ἐπ' αὐτοῖς, ἔπει-
 σθη τε τῆς ἀρετῆς, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἡσυχίαν ἔχων
 δέτεται, ὡς αὐτὸς ἐν τῶ παρόντι ἱαπεινὰ πρᾶξων καὶ ὁ λοιπὸν οὕτως ἀπορρομῶν βιωσόμενος.

C Gracchus initio, siue metu inimicorum, siue
 inuidia illis conflandæ gratia, reliquit forum.
 & domi in otio vitam egit: sicut qui & in praesenti
 abiectus sit, & deinceps ita in tranquillitate victu-

Ταμιθίων δὲ τῶν στρατηγῶν ὡς ἀμεμνημένον τρεῖς αἰ, τῶ
 νόμου μετ' ἐπ' αὐτὸν ἐπιμελεῖν δίδοντας. μόνος δὲ τῶν στρα-
 τῶν σαμίων πλήρης ὁ βαλλάντιον εἰσεννοχέαι, τοὺς δὲ
 ἄλλοις ἐκπιόντας ὃν εἰς ἰωέγκυμ οἶνον, ἔργου καὶ χειροῦ
 μεσοῖς δὲ πρὸς ἀμφορεῖς ἤκειν κρημίζοντας. ἐκ τούτου πάλ-
 λιν ἄλλας αἰτίας αὐτῶν καὶ δίκας ἐπήγον, ὡς πρὸς συμμάχους
 ἀφισάντι, καὶ κερθινώωντες τῆς αὐτῆς Φρέγγων ἐνδείξεισις
 στωμοσίας. ὁ δὲ, πᾶσαν ἰσοψίαν ἀπολυσάμενος, καὶ
 Φαίει καθεστῶς, διὗς ἐπὶ δημόσιας ὤρμησε, τῶν μὲν
 γνωρίμων ἀνδρῶν ὁμοῦ ἀποδύτων ἐναυπομένων πρὸς
 αὐτὸν, ὄχλου δὲ ποσούτου συρρέοντος εἰς τὴν πόλιν ἐκ τῆς
 Ἰταλίας, καὶ στωαρχαρεσιάζοντος, ὡς πολλοῖς μὲν οἰκήσις
 ἐπιλιπεῖν. τῶν δὲ πεδίου μὴ δεξαμένης ὁ πλῆθος, ἀπὸ τῶν
 τεγῶν καὶ τῶν κρημῶν τὰς φωνὰς στωηγεῖν. ποσούτου δὲ οὗ
 ἐξεβιάσαντο τὸν δῆμον οἱ διωατοί, καὶ τῆς ἐλπίδος τῶν Γαίῶν
 καθεῖλον, ὅσον οὐχ, ὡς πρὸς ἐδίκησε, πρὸς τὸν, ἀλλὰ τίταρ-
 τον ἀναρροδύωαι. ὡς ἀλαβῶν δὲ τὴν δρχίω, διὗς ἰω
 ἀποδύτων πρὸς τὸς, ἰχρῶν τε τῶν λέγειν, ὡς ἄλλος ὁδοῖς, ἔχ
 τῶν παλαιοῖς αὐτῶν παρρησίας πολλὰ δίδοντας ἀνακλαμομένη
 τὸν ἀδελφόν. ἐν αὐτῶν γὰρ δὲ ἀπάσης πρὸς φάσις αὐτῶν
 γε τὸν δῆμον ἀναμνησκῶν τῶν γερονότων, καὶ πρὸς τῶν
 τὰ τῶν πρὸς τῶν, ὡς ἐκείνοι μὲν καὶ Φαλίσις ἐπολέ-
 μισαν ἰωρ Γενυκίου τινὸς δημόρχου λαιδρηθέντος, καὶ
 Γαίῶν Βουπυεῖου θάνατον κατέγνωσαν ὅτι δημόρχω πο-
 ρβομένη δι' ἀρετῆς οὐχ ἰω ἐξέση μόνος. Ὑμῶν δὲ ὄραν-
 τῶν (ἐφη) Τιβέριον ἐξυλοῖς στωέκωσθον οὗτοι, καὶ ἀφ' ἐμέ-
 σης τῆς πόλεως ἐσύρετο νεκρὸς ἐκ Καπετωλίου, ριφισό-
 μνος εἰς τὸν ποταμόν. οἱ δὲ ἀλισκόμενοι τῶν φίλων ἀπέ-
 θνησκον ἀκριτοί. καὶ τοὶ πᾶτερόν ἐστιν ἡμῖν, εἴ τις ἔχων δίκην
 θανατικὴν μὴ ἰω ακυεῖ, τῶν πρὸς τῶν ἴσως ἐωθεν ἐλ-
 θόντα σαλπικτιῶν, ἀνακαλεῖσθαι τῆ σαλπικτι, καὶ μὴ πρὸς
 πρὸν ἐπιφέρειν ψήφον αὐτῶν τῶς δικασίας. οὕτως ἀλα-
 βῆς καὶ πεφυλαγμένοι αὐτῶν τῶν κρίσεις ἦσαν. τοιούτοις λό-
 γοις πρὸς αἰσείσας τὸν δῆμον (ἰω δὲ καὶ μεγαλοφονό-
 τας καὶ ῥωμαλέωτας ἐν τῶν λέγειν) δύο νόμοις εἰσέφε-
 ρε, τὸν μὲν, εἴ τις ἀρχὸς ἀφῆρητο τὴν δρχίω ὁ δῆμος,
 ἐκ ἐάντα τῶν δὲ δρχῆς μετοσίαι εἶναι. τὸ δὲ, εἴ τις
 ἀρχὸν ἀκρίτον ἐκκεκρήχοι πολίτην, καὶ τούτου κρίσιν δι-
 δόντα τῶν δῆμῶν πύτων τῶν νόμων ἀπὸ τῶν ὁ μὲν Μάρκον
 Οκτάβιον ἠτίμου, τὸν ἰωρ Τιβέριου τῆς δημόρχίας ἐκ-
 πεσόντα. τῶν δὲ ἐνείχετο Ποπίλιος. αὐτῶν γὰρ στρατηγῶν τοὺς
 Τιβέριου φίλους δὲ ἐκρήρξε. καὶ Ποπίλιος μὲν οὐχ ἰω-
 σῆς τῶν κρίσιν, ἐφυγῆ δὲ Ἰταλίας. τὸν δὲ ἕτερον νόμον Γαίος
 αὐτὸς ἐπιμελεῖτο, φήσας τῆ ματεῖ Κορνηλία δεινήσις χα-
 εἶσθαι τὸν Οκτάβιον. καὶ ὁ δῆμος ἠγάθη καὶ στωεχῶρη-
 σε, πρὸν τὴν Κορνηλίαν ὁδοῖν ἦπτον ἀπὸ τῶν παιδῶν, ἢ τῶ
 πατρῶς. ἦς γε χαλκίω εἰκόνα φήσας ὑστερον, ἐπέγραψε Κορ-
 νηλίας μητέρα Γρακχῶν. ἀπομνημονύεται ὁ καὶ τῶν Γαίῶν
 πολλὰ ῥητορικῶς καὶ ἀρετικῶς ἰωρ αὐτῆς εἰρημνῶν πρὸς
 πῖνα τῶν ἐστῶν, Σὺ γὰρ (ἐφη) Κορνηλίαν λαιδρεῖς τὴν
 Τιβέριον τεκῶσαν; ἐπεὶ ὁ ἀλαβῆλημνος ἰω εἰς μελα-
 χίας ὁ λαιδρηθεῖς, τίνα δὲ (εἶπεν) ἔχων παρρησίας, συγκρί-
 νεις Κορνηλίαν στωατῶν; ἔτεκες γὰρ ὡς ἐκείνη; καὶ μὲν πάν-
 τες ἴσασιν Ῥωμαῖοι, πλείω χρονον ἐκείνῳ ἀπ' ἀνδρῶς οὐ-
 σαν, ἢ σε τὸν ἀνδρα. τοιαύτη μὲν ἢ πικρία τῶν λόγων ἰω αὐτῶν, καὶ πολλὰ λαβεῖν ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐστὶν ὁμοία.

A quaestorem apud imperatorem triennium per-
 mansisse, quum lege sibi reuerti exacto liceret an-
 no. Solum ex militibus zonam se, quam in prouin-
 ciam plenam intulisset, exportasse inanem: ceteros
 exhausto quod importauerant vino, auro &
 argento domum plenas amphoras retulisse. Inde
 alia rursus crimina & dicas ei impegerunt, solici-
 tasse eum socios, coniurationis Fregellanæ, quæ
 fuerat detecta, conscium fuisse. At hic omnem a-
 molitus suspicionem, & insons compertus, euesti-
 gio intendit animum ad tribunatum plebis peten-
 dum, vniuersa eum pariter impugnante nobilitate.
 B Cæterum tantus cœtus in urbem influxit ex I-
 talia, suffragataque eius petitioni est, multos ut di-
 uersoria defecerint, ex tectisq; & fastigiis ædificio-
 rum, non capiente tantam multitudinem campo,
 voces eorum resonarent. Tantum tamen expres-
 ferunt populo principes, & spei detraxerunt Caii,
 quod non pro expectatione sua primus, sed renun-
 tiatus fuerit quartus. At inito magistratu mox o-
 mnium fuit primus, quod tum facundia, ut nemo
 alius, polleret, tum quia calamitas amplum libere
 dicendi campum suppeditabat fratrem suum de-
 ploranti. Eo enim ex omni occasione circumage-
 bat populum, refricans eius facinoris memoriam,
 attexensq; exempla maiorum: quemadmodum Fa-
 liscis arma illi ob Genutium quendam tribunum
 plebis conuitiis proficissum mouerint: & C. Vultu-
 rium, quod incedenti per forum tribuno vnus via
 non decessisset, rei capitalis damnauerint. At vo-
 bis inspectantibus, inquit, Tiberiū baculis hi con-
 ciderunt, mediamq; per urbem raptus est ille ex-
 animis ex Capitolio, ut in flumen proiiceretur. A-
 micos eius, quos comprehenderunt, indefensos
 sustulerunt. Et quidem more maiorum, si quis rei
 capitalis postulatus ad iudicium nõ occurrerit, hu-
 ius ad ianuam profectus mane tubicen tuba eum
 citat, neq; ante ferunt sententiam iudices. Adeo
 D religiosi & circumspecti in iudiciis fuerunt. Hu-
 iusmodi orationibus ad motum præparato po-
 pulo, (erat enim vocalissimus & firmissimis lateri-
 bus in dicendo) duas leges promulgauit. Vnam,
 si cui populus magistratum abrogauerit, ne aditus
 huic ad secundum magistratum sit: alteram, si quis
 magistratus cui indicta causa exilium irrogauerit,
 ut is causam dicat ad populum. Harum legum
 altera non obscure M. Octauium notabat à Tibe-
 rio tribunatu deiectum, altera tenebatur Popilius.
 E Hic enim in prætura sua amicos Tiberii in exi-
 lium egerat. At Popilius non expectato iudicio, ex
 Italia solum vertit: alteram legem Caius ipse anti-
 quauit, professus matri se Corneliæ precibus dare
 Octauium. Id placuit populo, eomprobatumq; ab
 eo est, quod Corneliæ in honore haberet non
 minus liberorum suorum quam parentis gratia.
 Nempe statuâ æneam ei posuit postea, inscripsit-
 que, Corneliæ matri Gracchorū. Memorantur et-
 iam multa accersita & plebeia à Caio pro illa in-
 quendâ inimicū torta, Tunc Corneliæ, inquit,
 insectaris Tiberii parentē? Quia vero infamis erat
 ille quem insectabatur, quod adolescentia eius
 obnoxia aliorum libidinibus fuisset, Qua fron-
 te, inquit, tecum confers Corneliæ? Peperisti
 vero ut illa? Atqui toto populo Romano notum
 est diutius illam quam te virum à viro abstinuisse.

Ea erat illius in dicendo mordacitas, pariaque ex scriptis orationibus multa licet colligere. Leges quas pro commodo plebis & ad opprimendum senatum rogavit, vna fuit agraria, de agro publico inopibus diuidendo: altera militaris, qua sancitum vt vestes publice præberentur, neq; quicquã eius nomine stipendio militum detraheretur, ac nequis minor decem & septem annis ad nomen cogeretur respondere: socialis alia, qua ius suffragii ferendi cum ciuibus dabatur Italis: alia frumentaria, pretium eleuans annonæ: alia iudiciaria, qua plurimum circumcidit opes senatus. Soli enim iudicia in potestate senatores habebant, atq; ideo populo & ordini equestri erant formidabiles. Hic vero trecentos equites Romanos trecentis admiscuit senatoribus, atq; iudicia hisce sexcentis communicauit. Dum hanc legem rogat, cum in alia dicitur magnopere incubuisse, tum vbi superiores concionatores respicere ad curiã affueuerant & ad comitiũ, primus tunc foras versus ad forum fuisse concionatus, atque id deinceps sequutus, breuiq; declinatione & circumactu corporis magnam rem mouisse, ac temp. quasi ab optimatibus ad arbitrium transtulisse populi, tanquam plebem spectare concionatores, non senatum deberent. Vt vero non modo hanc legem sciuit populus, sed & iudices illi deligere ex equitibus permisit: potestatem obtinuit regiam quandam, adeo vt senatus quoq; reciperet eius consilia. Consultor semper erat & autor rei alicuius quæ eum ordinem decebat. Cuiuscemodi fuit decretum de frumento ex Hispania à Fabio propratore misso moderatissimum & laudatissimum. Suasit Caius senatui vt distracto frumento remitteret ciuitatibus pretium, Fabiumq; insuper castigaret: quod inuidiosum & intolerandum redderet prouincialibus imperiũ. quæ res ei in prouinciis magnam parauit cum beneuolentia laudem. Ad hæc leges tulit de coloniis deducendis, de viis muniendis, de ædificandis horreis. His muneribus omnibus rectorem se & dispensatorem præfecit, nihil in tot tantisq; fatiscens negotiis: imo incredibili celeritate & labore, quasi singulis tantum incumberet, consummauit instituta opera. vt etiam illi qui impense oderant & timebant eum, obstupescerent expeditam vbiq; eius atque efficacem industriam. Plebs vero etiam ipsum mirabatur conspectum eius, quum affectari eum conspicerent cateruam operatorum, artificum, legatorum, magistratum, militum, doctorum hominum: quibus omnibus placidum aditũ præbens, atq; in humanitate tuens grauitatem, accommodantq; se ad id quod cuiq; proprie conueniret, effecit vt graues calumniatores haberentur qui trucem ipsum aut omnino morosum dicebant aut præfractum. adeo habebat excitatiorem in consuetudine & actionibus quam in concionibus popularitatem. Elaborauit autem potissimum in viis muniendis, tam utilitatis quam oblectamẽti & ornatus curam gerens. Ducebantur enim directe ad amissim per agros viæ, atq; hinc lapide quadrato sternebantur, hinc glareæ aggeribus aduectis referebantur. Complebat, & pontibus iungebat, lacunas torrentibus vel specubus excavatas, ac lateribus pari inter se fastigio vtrinque comparatis, æquabilẽ habebat & vifendã vndiq; opus faciem.

A τῆς δὲ νόμον οὐκ εἰσέφερε τῶν δὲ δήμου χειρὸς ἰσχυρῶς, καὶ καταλύων τὴν σύγκλητον, ὁ μὲν ἰὼ κληρονομικῶς, ἀμα γένων τοῖς πέντησι τῶν δημοσίων· ὁ δὲ, γραπτικῶς, ἐδήξα τε καὶ λελύων δημοσίᾳ χρηρηγεῖσθαι, καὶ μηδὲν εἰς τὸ τοῦ μισθοφορῆς ὑφαρξείσθαι τῆς γρατευσόμενων, καὶ νεώτερον ἐπιπέδων ἐπὶ δέκα μὴ καταλέγεσθαι γραπτικῶν· ὁ δὲ, συμμαχικῶς, ἰσοψηφοῖς πεισὼν τοῖς πολίταις τῶν Ἰταλιώτων. ὁ δὲ, σιτικῶς, ἐπιδουλίτων τοῖς πέντησι τῶν ἀγροῶν· ὁ δὲ, δικαστικῶς, ὃ δὲ πλείστον ἀπέχεσθαι τῆς τῆς συγκλητικῶν δυνάμεως (μόνοι γὰρ ἔκρινον τὰς δίκας, καὶ ἀπὸ τῆς φοβερῆς τῶν δὲ δήμου καὶ τοῖς ἰππέων ἦσαν) ὁ δὲ, τριακισίους τῶν ἰππέων πωρεσκατέλεξεν ἀδούτοις, οὗσι τριακισίοις, καὶ τὰς κείσεις κρινάς τῆς ἔξακισίαν ἐποίησε. τῆτον τὸν νόμον εἰσέφερεν, τότε ἄλλα λέγεσθαι ἀσπυδάσθαι ἀφαιρέσθαι, καὶ τὸν πωρὸς αὐτῶν πύτων δημαγωγῶν πωρὸς τὴν σύγκλητον ἀφορώντων, καὶ τὸ καλούμενον κρημίτων, πωρὸν τότε γραφεῖς ἐξω πωρὸς τῶν ἀγροῶν δημαγωγῆσαι, καὶ τὸ λοιπὸν οὕτω ποιεῖν ἐξ ἐκείνου, μικρᾷ παρεγκλίσει καὶ μεταθέσει γήματος μέγα πωρῶμα κινήσας, καὶ μετενεγκῶν ἔσπον πινὰ τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς ἀεισοκρατίας εἰς τὴν δημοκρατίαν· ὡς τῆς πολλῶν δέον, οὐ τῆς βουλῆς, φοβᾶσθαι τῶν λεγόντων. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐδέξατο τὸν νόμον τῆτον ὁ δῆμος, ἀλλὰ καὶ κείνη τοῖς κρινόντων ἐκ τῆς ἰππέων ἔδωκε καταλέξαι, μοναρχικῆς τῆς ἰσχύος ἐγγράσει πρὸς αὐτὸν. ὡς τε καὶ τῶν σύγκλητον ἀπέχεσθαι συμβουλεύοντες αὐτῶν. σιωπεύοντες ὅ ἀείπει τῆς ἐκείνη πωρὸν τῶν εἰσηγούμενος· οἷον ἰὼ καὶ τὸ πρὸς τῶν οἴτου δόγμα μετεώτατον καὶ κείλισον, ὃν ἐπέμψεν μὲν δὲ Ἰβηρίας Φάβιος ἀπεπράτητος· ἐκείνος δὲ ἐπεισε τὴν βουλίαν ἀποδομῆσαι τὸν οἶτον, ἀναπέμψαι τῆς πόλεος τὸ ἀργυρεῖον, καὶ πωρὸς πεπαισάσθαι τὸν Φάβιον, ὡς ἐπαρῆ καὶ ἀφορῆτον ποιούμενα τῶν ἀργυρῶν τοῖς ἀνδράποιοις· ἐφ' ᾧ μεγάλῃ ἔχε δόξαν μετ' ἰβηρίας, ἐν τῆς ἐπαρχίας. ἐγραψε δὲ καὶ πόλεις ἀποικιδας ἐκπέμπεισθαι, καὶ τὰς ὁδοὺς ποιεῖσθαι, καὶ κατασκευάζεισθαι σιτοβόλια. τούτοις ἅπανσι πωρῶν τῶν αὐτὸν ἀργυρεῖον καὶ διοικητικῶν ἐφιστάς, καὶ πωρὸς μηδὲν ἀποδύμενος τῆς ποσούτων καὶ τηλικούτων, ἀλλὰ καὶ θαυμαστῶν πινετῶν καὶ πόνων τῆς γινομένων, ὡς μόνον ἔκαστον ἔξερχασθαι· ὡς τε καὶ τῶν πύτων μισθῶν αὐτὸν καὶ δεδουκῶν, ἐκ πλήτεσθαι τὸ ἀπὸ πύτων αὐτοσμον καὶ τελεσουργῶν. οἱ δὲ πολλοὶ καὶ τῶν ὄψιν αὐτῶν ἐθαύμαζον, ἔξερχτημῶν ὀρώντες αὐτῶν πλήθος ἐργασθῶν, τυχιτῶν, πωρῶν, ἀσπυδῶν, ἀργυρεῶν, γραπτικῶν, φιλολόγων· οἷς πᾶσιν ἐπιτυχῶν μετὰ δὲ κληρίας, καὶ τὸ σιμῶν ἐν τῶν φιλοσοφῶν ἀφαιρέσθαι, καὶ νέμειν αὐτῶν τὸ ἀρμότιον οἰκείως ἐκείσθαι, χαλεποῖς ἀπεδείκνυε συκοφαντίας, τῶν φοβερῶν αὐτὸν ἢ φορηκῶν ὅλων ἢ βίαιον ἀπεικασθῶν. αὐτῶν δεινότερος ἰὼ ἐν τῆς ὀμιλίας καὶ τῆς πωρῶν, ἢ τοῖς ἀπὸ τῶν βήματος λόγους, δημαγωγῶν· ἐασπυδάσθαι δὲ μάλιστα πρὸς τῶν ὀδοποιίας, τῆς τε χερσίας ἀμα καὶ τῶν πωρῶν χερσίας καὶ κληρίας ὀπιμεληθείς. διττῶν γὰρ ἦσαν ἀπὸ τῆς τῶν χερσιῶν ἀφαιρέσει· καὶ τὸ μὲν ἐσπυρῶν πύτων ἔσθαι, τὸ δὲ ἀμμουχῶν ἀμμουχῶν ἐπυκνωθῶν. πηπλαιμῶν δὲ τῶν κληριῶν καὶ ἀσπυδῶν γεφύρας, ὅσα καὶ ἄλλοι διεκράτησαν ἢ φάραγγας,

καὶ ἕως δὲ τῆς ἐκείνων ἴσον καὶ πωρῶν ἀλλήλων λαμβανόντων, ὁ μάλιστ' ἐκείνῳ καὶ κληρίῳ ἦσαν εἶχε δόλου τὸ ἔργον.

πρὸς δὲ πύταις ἀφ' αὐτῶν κτ' ἑξήκοντα μίλιον ὁδὸν πᾶσαν (ὅτι
 μίλιον ὀκτώ σταδίων ὀλίγον ἀποδεί) κίονας λιθίνας σημεῖα
 τῆς μέσου κατέστησεν. ἄλλοις δὲ λίθοις ἐλάττω ἀπέχοντα
 ἀλλήλων ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ διέθηκεν, ὡς εἴη ῥαδίως τοῖς
 ἵπποις ἔρρειν ὅτι βαίνειν ἐπ' αὐτῶν, ἀναβολέως μὴ δεομέ-
 νοις. ὅτι πύταις τῆς δῆμου μεγαλυόντος αὐτὸν, καὶ πρὸ οὐ-
 ποιῶν ἐπιμήτρως ἔρρειντος ἐδείκνυσθαι πρὸς ἄνοιαν, ἔφη ποτὲ
 δημογερῶν αὐτὸς αἰτίσειν χάριν, ἡ λαβὼν μὲν, αἰτὶ πρῶτος
 ἔξειν, εἰ δὲ ἀποτύχοι, μηδὲν ἐκείνοις μεμψιμοιρήσειν. τὸτο
 ῥητὴν, ἐδόξε αἰτήσις ὑπατείας εἶναι, καὶ πρὸς δοκίμῃ πᾶσιν ὡς
 ἅμα μὲν ὑπατείας, ἅμα δὲ δημορχίας μετῶν παρέχεν. **B**
 ἐν τούτων δὲ τῶν ὑπαρκῶν ἀρχαρχαίων, καὶ μετεώρων
 ὄντων ἀπόρτων, ὡφθη Γάϊον Φάνιον κατὰ γὰρ εἰς τὸ πεδῖον,
 καὶ σωμαρχαρχαρχαίων ἐκείνῳ μετὰ τῶν φίλων. τὸτο ῥοπήν
 ἠέχετο τῶν Φανίων μετὰ τὸν. κακείνος μὲν ὑπατος, Γάϊος
 δὲ δημορχος ἀπεδείχθη τὸ δεύτερον οὐ πρὸς ἀγγέλων, ὡς δὲ
 μετῶν, ἀλλὰ τῆς δῆμου ἀποδοῦντος. ἐπεὶ δὲ ἐώρετο
 μὲν σύγκλητον ἔρρειν αἰτίσει, ἀμβλύ δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν
 ἄνοιαν τὸν Φάνιον, αὐτὸς ἐτέροις νόμοις ἀπῆρτησε τὸ πλῆ-
 ρος ἀποκίνας μὲν εἰς Τάραντα καὶ Καπύλιον πέμπεσθαι
 γραφῶν, καλὰν δὲ ὅτι κρινονία πολιτείας τοῖς Λατίνοις. ἢ
 ὅ βουλή, δείξασα μὴ πρῶτα πᾶσιν ἅμαχος ἦνται, κακίῳ
 καὶ ἀσυνήτῃ πείθειν ἐπῆγε τοῖς πολλοῖς ἀποστῆναι, αἰτι-
 δημογερῶν καὶ ἀποστῆναι πρὸς τὸν βέλπεον. ἡ γὰρ εἰς
 καὶ τῆς Γάϊου σωμαρχόντων Λίβιος Δροσος, αἰὲρ οὐτε γε-
 ρονὸς πρὸς Ρωμαίων οὐτε τετραμμένος χεῖρον ἦδη ὅ καὶ
 λόγῳ καὶ πλούτῳ ἐν τοῖς μέγιστα πηρομένοις καὶ δυνα-
 μῶν ἀπὸ τῶν ἐνάμιλλος. ὅτι τῶν μὲν οὐκ οἰνω-
 εμῶνται βέπονται καὶ παρεκάλου αὐτὸν ἀφασθαι τῆ
 Γάϊου, καὶ μετ' αὐτῶν ὅτι τὸν αἰδρα συστῆναι, μὴ βιαζόμε-
 νον, μηδὲ ἀπικροῦντα τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ πρὸς ἡδονῆν
 ἀρχοντα καὶ ἀποστῆναι πρὸς ὧν ἐπὶ ἀπερῆσθαι κα-
 λαὸς εἶχεν. ὅτι δὲ οὐκ ὁ Λίβιος εἰς ταῦτα τῆ βουλή τῶν
 ἐαυτὸν δημορχίῳ, νόμοις ἔγραψεν, οὐτε τῶν καλῶν πρὸς, οὐτε
 τῶν λισιτελῶν ἐχομῶν. ἀλλὰ ἐν μόνον, ὑπαρῆσθαι
 τὸν Γάϊον ἡδονῆν καὶ χάριτι τῶν πολλῶν, ὡς πρὸς ἐν κωμῶν,
 ἀπεύδων καὶ ἀφαιμῶν. ὅ καὶ καταφασατέλιον ἐ-
 ποίησεν ἐαυτὴν ἢ σύγκλητος, οὐ διεχεραίνουσα τοῖς τῆς Γάϊου
 πολιτοῦμασιν, ἀλλὰ αὐτὸν ἐκείνῳ ἀνελεῖν ἢ ταπεινοῦσθαι
 πρὸς ἅπαντα βουλομένη. τὸν μὲν γὰρ ἀποκίνας δύο γραφῶν
 τα, καὶ τοῖς ἀποστῆναι τῶν πολιτῶν εἰσαγγόντα, δημογερῶν
 ἠπῆσαντο. Λίβιος δὲ δώδεκα καποκίνοντι, καὶ τριχίλους εἰς
 ἐκείνῳ ἀποστῆναι τῶν ἀπόρων, σωμαρχαρχαρχαίωντο. κα-
 κείνῳ μὲν, ὅτι χῶρον διένειμα τοῖς πένησι, πρὸς τῶν ἐκείνῳ
 τελεῖν ἀποφορῶν εἰς τὸ δῆμόσιον, ὡς καὶ ἀκλῶντι τοῖς πολ-
 λοις ἀπῆσαντο. Λίβιος δὲ καὶ τῶν ἀποφορῶν ταῦτα
 τῶν νευμαρχῶν ἀφαιρῶν, ἤρεσκεν αὐτῶν. ἐπὶ δὲ, ὅ μὲν τοῖς
 Λατίνοις ἰσοψηφίαν διδοῖς ἐλύπει, τῆ δὲ ὅπως μὴ ὅτι
 γρατείας ἐξῆ πινὰ Λατίνων ῥαβδῶν ἀκίσασθαι, γραφῶν-
 τος, ἐβουλόσθαι τῶν νόμων. καὶ μὲν τοῖς καὶ αὐτὸς ὁ Λίβιος ἀεὶ δη-
 μογερῶν ἔλεγε, ὡς γραφῶν ταῦτα τῆ βουλή δοκίμῳτα κη-
 δομένη τῶν πολλῶν. ὅ δὲ καὶ μόνον ἀπὸ τῶν πολιτοῦμασιν
 αὐτῶν χησιμον ὑπαρῆσαν. ἡμερώτερον γὰρ ἔχε πρὸς τῶν
 βουλήν ὁ δῆμος, καὶ τοῖς γωεμῶνται αὐτῶν πρὸς τῶν
 ὑφορῶν καὶ μισοῦτος, ἐξέλυσε καὶ κατεπερῆσθαι τῶν
 μησικακίας καὶ χαλεπότητα ταῦτα ὁ Λίβιος,

A Adhæc viam omnem per milliaria dimensus, (ca-
 pit autem paulo minus octo stadia miliare) colu-
 mnas lapideas spatii signandi gratia locavit. Alios
 lapides modicis inter se interuallis hinc inde se-
 cundum viam disposuit: quibus equitantes sine
 subiciibus ephippiariis conscenderent commo-
 dius equos. Has ob res populo eum in cœlum
 laudibus ferente, & nihil non eius studio facere
 parato, iecit aliquando in concione gratiam se
 petiturum. quam si esset adeptus, instar se habi-
 turum omnium: sin tulisset repulsam, nihil de illis
 conquesturum. Id dictum petitio visum consula-
 tus esse: atque opinionem omnibus præbuit pa-
 riter se consulatum & tribunatum petiturum. **B**
 Instantibus comitiis consularibus, omnibusque su-
 spensis prodiit Caius ad Fannium in campum de-
 ducendum, atque ad iuuandum studio suo cum
 amicis illius petitionem. Momentum hoc Fan-
 nio non exiguum attulit: qui Consul, & Caius i-
 terum tribunus plebis renunciatus est, non can-
 didatus neque ambiens verum populi studio.
 Quum vero senatum non obscure infestum cer-
 neret sibi, frigida autem in se beneuolentia Fan-
 nium: institit aliis de integro legibus deuincire
 sibi plebem, legem promulgans de Coloniais Ta-
 rentum & Capuam deducendis, & de asciscendis
 in ciuitatem Latinis. **C** At senatus, veritus ne pror-
 fus euaderet insuperabilis, viam ad multitudinem
 auertendam molitus est nouam & insolitam, ma-
 lo exemplo blandimentis erga populū cum Caio
 & obsequiis certans. Erat enim ex collegis Caii
 vnus Lilius Drusus, vir neque indole vlli Roma-
 no neque tyrocinio secundus, adhæc eloquentia
 & diuitiis inter primos celebris, atq; pollentibus
 horum præsidio par. Ad hunc igitur vertunt se pri-
 mores, hortanturq; vt Caium adoriatur, atq; in
 eum conspiret secum, non vi agendo neque in-
 currendo in plebem, sed mulcendo in magistratu,
 concedendoq; tanta quorum causa vel laceffen-
 da esset honeste. Itaq; tribunatum suum Lilius ad
 senatus voluntatem aggregans, leges promulga-
 uit, non vllam in rem honestam aut frugiferam,
 sed id modo, superare Caium sicut in comœdia
 blandimentis & popularitate enitens & certans.
 quo aperitissime declarauit senatus non actionib.
 offendi se Caii, sed illum ipsum tollere aut concul-
 care modis omnibus in animo habere. Huic enim
 de duabus promulganti coloniis deducendis ro-
 gationem, & honestissimos ciues in eas scribenti,
 lenocinari eum multitudini obiciiebant: Lilio de
 duodecim coloniis deducendis legem ferenti, &
 de ternis millibus in singulas inopum scribendis,
 erant auxilio. Illi, quod agrum partiretur paupe-
 ribus indicta singulis pensione quam inferrent æ-
 rario, succensabant vt plebis assentatori: Lilius,
 qui etiam pensione hac agrorum possessores leua-
 bat, erat iis probatus. Adhæc ille, qd Latinis suffra-
 gii ferendi ius faceret, cruciabat eos: huius ne quæ
 Latinū militem virgis mulctare duci liceret feren-
 tis legi præsto erant. Et quidē Lilius ipse in con-
 cionando assidue iactabat hæc ferre se ex senatus
 de plebe solliciti sententia: qd sane in actionib. eius
 vnū extitit vtile. Placatior. n. euasit erga senatū po-
 pulū. qd quū principes ante suspectos & inuisos ha-
 buisset, diluit & molliuit hæc simultatē & ira Liliū,

ostendens auspicari se illis autoribus popularis esse & plebi indulgere. Summam vero sibi Drusus benevolentiae in populum & iustitiae fidem eo quaesivit, quod nihil sibi aut in usum suum videretur promulgare. etenim triumphos deducendis coloniis misit alios, neque ad pecuniam tractandam accessit, quum eiusmodi munera pleraque & maxima sibi quaereret Caius. Ut vero unum ex collegio eorum Rubrius rogationem tulit de colonia Carthaginem ab Scipione excisam deducenda, Caius autem id muneris fortitus eo nauigavit: absentem Drusus adortus acrius, populum subiit, conciliauitque Fulvium calumniando. Fulvius hic Caii erat familiaris, & collega in triumphatu agri diuidendi creatus, homo seditiosus & senatui palam iniustus, suspectus etiam aliis bellum sociale mouere, Italosque in occulto sollicitare ad rebellandum. Quae quum sine ullo iudicio vel argumento iactarentur, ea ipse confirmabat Fulvius: quod parum sana & quicquam consilia ostenderet se habere. Id Caium imprimis euertit huiusce participem inuidiae. Ac quum Scipio Africanus nulla liquida de causa decessisset, atque notae in cadauere plagarum impressionisque elucerent, (ut in illius historia retulimus) calumnia magna ex parte in Fulvium recidit eius hostem, qui eodem die Scipionem pro rostris profciderat conuictis. Neque vero exors Caius suspicionis fuit. Facinus autem adeo nefandum in virum principem & summum ciuitatis conceptum, impunitum mansit, neque fuit de eo acta quaestio. siquidem interpellauit & oppressit plebs cognitionem, Caio metuens: ne si de caede illius inquireretur, noxae comperiretur affinis. Ceterum haec antecessere. Porro in Africa quum deduceretur Carthaginem colonia, quam Caius Iunoniam appellauit: prodigia feruntur ei diuinitus obscena fuisse oblata. siquidem primum signum vento rapiente & signifero summa opere nitente, defractum est. Item victimas aris impositas dissipauit venti procella, & superductorum vrbis lineamentorum terminos disiecit. Ipsos terminos irruentes lupi longe abstulere. Attamen omnibus digestis & compositis diebus non amplius septuaginta, regressus Caius est Romam, quum premi a Drulo Fulvium accepisset, atque ipsae res praesentiam suam requirerent, quippe L. Opimius, vir de principum factione, & magnis in curia opibus, ante consulatus candidatus, quod Caius Fannium commendaret, illumque factione sua deiceret, repulsam tulerat. Hic tunc multorum opibus nixus consulatum sibi spondebat, & in consulatu Caium putabatur obtriturus, flaccescente iam quodammodo eius potentia, & quia, quum multi se populo venditarent, & senatus vltro ista concederet, satietas ceperat populum huiusmodi actionum. Reuersus primum ex Palatio, demigravit sub forum, velut locum magis popularem, vbi frequentissimi abiecti & pauperes domicilia habebant. Deinde reliquas promulgauit leges, missurus de iis populum in suffragia. Quum turba vnde quaque conflueret ad eum, induxit senatus consulem Fannium ut praeter ciues Romanos caeteros vrbe summoueret omnes.

τὸ παλατίου μετακίνησεν εἰς τὸν ὑπὸ τῷ ἀγροῦ τόπον, ὡς δημοτικώτερον, ὅπου πλείους τῶν λαπεινῶν καὶ πενήτων σιμῶσαν οἰκεῖν ἐπέβλεπε. τῶν νόμων δὲ ἐξήγαγε τὸς λοιποῖς, ὡς ἐπάζον τῷ ψῆφον αὐτοῖς. ὄχλου δὲ πηλοτάχον αὐτῷ σιμῶντος, ἐπέβλεπε ἢ βουλὴ τὸν ὑπάτον Φάνιον ἐκβαλεῖν τοῖς ἄλλοις πλὴν Ῥωμαίων ἀπομύσει.

A ὡς ἐκ τῆς ἐκείνων ὁρμῶν ἡρώδης γράμης ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν καὶ ἡγεῖσθαι τοῖς πολλοῖς. μεγίστη δὲ τῶν Δρούσου πίστεως ἄνοιος πρὸς τὸν δῆμον ἐγένετο καὶ διασπορῆς, ὅ μινδὲν αὐτῷ μηδὲ ὑπὲρ ἑαυτοῦ φαίνεσθαι γράφοιτο. καὶ γὰρ οἰκιστὰς ἐπέπεσε τῶν πόλεων, καὶ δημοκράσι γρημάτων οὐ παροῖσι, τῶν Γαίου τὰ πλείστα καὶ μέγιστα τῶν ποιούτων αὐτῷ παροῖσι. ἐπεὶ δὲ Ρουβρίου, τῶν σωμαρχόντων ἑνὸς, οἰκιστὰς Καρχηδῶνα γράψαντος ἀνηρημένῳ ὑπὸ Σκιπίωνος, κλήρω λαχὼν ὁ Γαίος ἐξέπλευσεν εἰς Λιβύην ἐπὶ τὸν καπικισμὸν, ἐπὶ μᾶλλον ἐπιβὰς ὁ Δρούσος δρόνοντος αὐτῷ, τὸν δῆμον ὑπελάμβανε καὶ παροῖσι γενο, μέγιστα τῶν κατὰ τῶν Φούλβιου ἀφελῶν. ὁ δὲ Φούλβιος οὐδὲν, ἡ δὲ τῶν Γαίου φίλος, καὶ σωμαρχὸν ἐπὶ τῷ ἀφελῶν τῆς χώρας ἡρωδῆος. ἡ δὲ Ἰουρῶδος, καὶ μισοῦντος μὴ ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀπικρῖς, ὑποπίος δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς τὰ συμμαχικὰ ἀφελῶν, καὶ παροῖσι κρύφα τοῖς Ἰταλιώταις πρὸς ἀπόστασιν. οἷς ἀπαποδείκτως καὶ ἀελέγκτως λεγόμενοι αὐτὸς παροῖσι πῆσιν ὁ Φύλλιος, οὐχ ὑλαγνύσης ὅσδε εἰρῆνικῆς ὦν παροῖσι. τῶν μέγιστα κατέλυε τὸν Γαίον, ἀπολαύοντα τῶν μίσθων. καὶ ὅτε

C Σκιπίων Ἀφελῶν δὲ ὁσθενὸς αἰτίου παροῖσι ἐτελεύτησε, καὶ σημειῖα πῆσιν τῶν νεκρῶν πληθῶν καὶ βίας ἐπιδραμεῖν ἔδοξεν, (ὡς ἐν τοῖς παρὲς ἐκείνου γέγραπται) ὅ μιν πλείστον ἐπὶ τὸν Φούλβιον ἦλθε τῆς ἀφελῶν, ἐξῆρὸν ὄντα, καὶ τῷ ἡμέρῳ ἐκείνῳ ἐπὶ τῶν βήματος τῶν Σκιπίωνι λεγόμενον ἡφατο δὲ καὶ τοῦ Γαίου ὑπόνοια. καὶ δεινὸν οὕτως ἔργον ἐπὶ αἰδρῶ τῶν παροῖσι καὶ μέγιστῳ Ῥωμαίων πολμητῶν ὅσα ἔτυχε δίκης, ὅσδε εἰς ἐλεγχον παροῖσι ἦλθεν. ἐπέβλεπε γὰρ οἱ πολλοί, καὶ κατέλυσαν τῷ κρίσιν, ὑπὲρ τῶν Γαίου φοβηθέντες μὴ παροῖσι τῆς αἰτίας τῶν φόνου Σκιπίωνος γήνηται. τὰ μὲν οὖν ἐγγράφει παροῖσι. ὅ δὲ τῆς Λιβύης παρὲς τὸν τῆς Καρχηδῶνος καπικισμὸν, ἡ δὲ Γαίος Ἰουονία (ὅσδε ἐστὶν Ἡραία) ἀνόμασε, πολλὰ κωλύματα γήνηται παρὲς τῶν δαμμονίου λέγρῶν. ἢ τε γὰρ παροῖσι σημεῖα, πνύματος ἀφαρπάξοντος αὐτῷ, τοῦ δὲ φέροντος ἐγκρατῶς δότρυμῶν, σιμῶντος καὶ τὰ ἰερεῖ τοῖς βαμοῖς ἐπικείμενα διεσκέδασεν ἀνέμου θύελλα, καὶ διέριψεν ὑπὲρ τοῖς ὄρεσι τῆς γρημῶντος ὑπογραφῆς. αὐτοῖς δὲ τοῖς ὄρεσι ἀέσασαν ἐπελθόντες λύκoi, καὶ μακρὰν ὄχροντο φέροντες. ἢ μὲν ἄλλὰ πῆσιν σιμῶντος καὶ ἀφελῶντος ὁ Γαίος ἡμέρῳ εἰσοδμήκοντα τῆς πάσης, ἐπὶ ἦλθεν εἰς Ῥώμην, πῆσιν τὸν Φούλβιον ὑπὸ τῶν Δρούσου πτωχῶν ὁρμῶν, καὶ τῶν παροῖσι τῆς αὐτῆς παροῖσι δεομένων. Ἀθήκιος γὰρ Ὀσίλιος, αἰὲρ ὀλιγαρχικῶς καὶ δυνατὸς ἐν τῇ βουλῇ, παροῖσι μὲν ἐξέπεσον, ὑπατείας παροῖσι γέλλων, τῶν Γαίου τὸν Φάνιον παροῖσι ἀφελῶντος, ἐκείνοι δὲ καταρχαρεσιάσαντος. τότε δὲ πολλὰν βοηθῶντων, ἐπιβδῶς ἡ ὑπατῶν, ὑπατῶν δὲ, καλαύσειν τῶν Γαίου, ἢ δὲ ἔσποντῆ τῆς διωάμεως αὐτῷ ἡρωδῆος, καὶ τῶν δήμου μεσοῦ γρημῶντος τῶν ποιούτων πολιτῶν, ἀφελῶντος πολλοῖς πῆσιν πρὸς χάριν δημαγωγῶντος εἶναι, καὶ τῷ βουλῷ ὑπείκειν ἐκρῶσαν ἐπὶ μελθῶν δὲ, παροῖσι μὲν ἐκ

F

ἡμοῦ δὲ κηρύγματος ἀήτους καὶ ἀλλοκῆτου, μηδὲν ἄ
 τῆς συμμάχων μηδὲ τῆς φίλων ἐν Ῥώμῃ φαίνομαι πρὸς
 τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἀπεξέθηκεν ὁ Γάιος Διάχραμμα,
 κατηγρῶν τῶν ἑσπέρων, καὶ τοῖς συμμάχοις, δὴ μὲν οὖν
 βοηθῆσαι ἐπαγγελόμενος. οὐ μὲν ἐβόηθησεν, ἀλλὰ ὄρων
 ἕνα τῶν ξένων αὐτῶν καὶ σιωπῶν ἐλκόμενον ὑπὸ τῶν ὑπη-
 ρετῶν τῶν Φανίου, παρήλα, καὶ οὐ παρέστη μωρὸν εἶπε τὴν ἰσὺν
 ἐπιλείπουσαν ἤδη δεδιῶς ἐλέγχειν, εἴτε μὴ βουλόμενος
 (ὡς ἔλεγμα) ἀψιμαχίας αὐτὸς καὶ συμπλοκῆς ἄρχας ζή-
 τοῖσι τοῖς ἔσθροις πρὸς αὐτὸν. σιωπῶν γὰρ αὐτῶν καὶ πρὸς
 τοὺς σωμαρχοὺς ἐπὶ ὀργῇ ἠγείσθαι, ἀφ' οὗ ποῦ αὐτῶν αἰτίας
 ἐμελλεν ὁ δῆμος θεῶσθαι μονομάχους ἐν ἀγορᾷ, καὶ τῶν
 ἀρχόντων οἱ πλείστοι θεωρητῆρια κύκλω κατασκάδασαν-
 τες ἄξεμιάσθαι. ταῦτα ὁ Γάιος ἐκέλευεν αὐτοῖς καθε-
 ρεῖν, ὅπως οἱ πένητες ἐκ τῶν τόπων ἐκείνων ἀμιαδί θε-
 ασάσθαι διωκόμενοι. μηδενὸς ὅμως ἐχόντος, ἀναμείνας τὴν
 πρὸς τῆς θεῶν νύκτα, καὶ τῶν τεχνιτῶν ὅσοι εἶχεν ἐργα-
 βούς ὑφ' ἑαυτῶν πρὸς λαβῶν, τὰ θεωρητῆρια κατέλειπε, καὶ
 τῶν δῆμων ἠγείροντα μὴ ἡμέραν ἀπέδειξε τὸν τόπον. ἐφ'
 ᾧ τοῖς μὲν πολλοῖς αἴψα ἔδοξεν εἶναι, τοῖς δὲ σωμαρχοῖς
 ὡς ἰππῶν καὶ βίαιος ἐλύπησεν. ἐκ τούτου καὶ τὴν τρίτην
 ἔδοξεν δημόσια ἀφῆρησθαι, ψήφων μὲν αὐτῶν πλείστων
 ἡμοῦ δὲ, ἀδίκως δὲ καὶ κακουργῶς τῶν σωμαρχόντων
 ποιησάμενον τὴν ἀναγρῶσιν καὶ ἀναδείξιν. ἀλλὰ ταῦτα
 μὲν ἀμφισβήτησιν εἶχεν. ἰούργη δὲ οὐ μετρίως ἀποτυχῶν,
 καὶ πρὸς γὰρ τοῖς ἔσθροις ἐπεγέλαντάς αὐτῶν, λέγεται δρα-
 σύτερον τῶν δέοντος εἶπαι, ὡς Σαρδόνιον γέλωτα γέλω-
 σιν, οὐ γινώσκοντες ὅσον αὐτοῖς σκῆψος ἐκ τῶν αὐτῶν περικέ-
 χυται πολιτῶν αἰμάτων. ἐπεὶ ὅτι καὶ τὴν Ὀπίμιον καταστήσαν-
 τες ὑπάτων, τῶν νόμων πολλοὺς διέγραψον, καὶ τὴν Καρ-
 χιδότος ἐκίνοσαν ἀφ' ἑαυτῶν, ἐρεθίζοντες τὸν Γάιον, ὡς δὴ ἀ-
 πῆσαι ὀργῆς πρὸς αὐτῶν ἀναρῆσαι, τὸν μὲν πρῶτον χρόνον ἐ-
 κάρτερον, τῶν δὲ φίλων, καὶ μάλιστα τῶν Φουλβίου παρεξύ-
 νοντος, ὥρμησε πάλιν συνάγειν τοὺς ἀρπιαζομένους πρὸς τὸ
 ὑπάτων. ἐν ταῦτα καὶ τὴν μητέρα λέγουσιν αὐτῶν συσασάσθαι
 μισοσυμβίω δὲ τῆς ξένης κρύφα καὶ πέμπουσαν εἰς Ῥώ-
 μιν ἀνδρας, ὡς δὴ θεοῖς. ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς ἐπιτολίοις
 αὐτῆς ἠηγήμενα γεγραμμένα πρὸς τὸν υἱόν. ἕτεροι δὲ καὶ πάντες
 τῆς Κορινθίας διαχρησαίνουσι ταῦτα πρὸς αὐτῶν λέγου-
 σιν. ἢ δὲ οὖν ἐμελλον ἡμέρα τοῖς νόμοις λύσειν οἱ πρὸς τὸν
 Ὀπίμιον, κατελείψω μὲν ὑπὸ ἀμφοτέρων ἕωθεν ὄντος δὲ
 Καπετώλιον. ἦσαντος ὅτι ὑπάτων, τῶν ὑπηρετῶν τις αὐτῶν
 Κόιντος Αντύλλιος, ὄντος ἑτέρωθεν τὰ σπλάγχνα πρὸς
 τοὺς πρὸς τὸν Φουλβιον, εἶπε, Δότε τὸν ἀγαθὸν κακὸν πο-
 λίται. πινὲς δὲ φασιν ἅμα τῇ φωνῇ ταύτῃ καὶ τὸν βραχίονα
 γυμνὸν εἶναι ὑβρισηματίζοντα παρενεγκεῖν. ἀποδύσκει
 γυνὴ ὄντος ὁ Αντύλλιος ἐκεῖ, μεγάλους γραφείοις κεντού-
 μενος, ἐπὶ αὐτὸ πύθον πεποιῆσθαι λεγόμενος. καὶ δὲ μὲν
 πλήθος διαταράσσῃ πρὸς τὸν φόρον, ἐναντία δὲ τοῖς ἠγεμό-
 νας ἔχε ἀφ' ἑαυτοῦ. ὁ μὲν γὰρ Γάιος ἤρθετο, καὶ κακῶς ἔλεγε
 πρὸς αὐτὸν, ὡς αἰτίας δέουσι πάλαι καθ' ἑαυτῶν τοῖς
 ἔσθροις δέδωκτάς. ὁ δὲ Ὀπίμιος, ὡς περ ἐνδοσίμων λα-
 βῶν, ἐπήρτο, καὶ παρώξυνε τὸν δῆμον ἐπὶ τῷ ἄμω. καὶ τότε μὲν ὄμβρου ἡμοῦ διελύθησαν ἅμα δὲ ἡ-
 μέρα τὴν μὲν βουλὴν ὁ ὑπάτης σωμαρχόν, ἐνδον ἐρηματίζον, ἕτεροι δὲ τὸν Αντύλλιον σῶμα γυμνὸν ἐπὶ
 κλῆτος πρὸς αὐτῶν, δι' ἀρῶν ἐπὶ τὸ βουλοῦσθαι ἐπιτίθεται παρεκόμενον, οἰμογῆ ἡρώμενος καὶ ἄλλω,
 γινώσκοντος

A Edicto nouo & inusitato proposito, nequis socio-
 rum vel amicorum illis diebus Romae esset: pro-
 posuit ex aduerso edictum Caius, inculans consu-
 lem, sociisque, si remaneret, auxilio se futurum
 ostendens. Haud tulit tamen eis opem. verum
 quum vnus ex hospitibus & familiaribus ipsius
 sub oculis suis raperetur a licitoribus Fannii, praer-
 teriit, neque subuenit ei, vel quod vim suam pro-
 dere vereretur iam elanguescentem, vel ne certami-
 nis, vti ferebat ipse, & conflictus exordium af-
 fectantibus inimicis praerberet. Accessit forte
 quod offensio illi cum collegis intercederet ex
 causa huiuscemodi: Ludi gladiatorii populo in
 foro exhibendi erant, & plerique eorum qui ma-
 gistratibus fungebantur, cuneos in orbem ad spe-
 ctandum instruxerant, quos locabant. Eos Caius
 imperauit illis vt tollerent; quo inopes ex cauea
 spectare gratis valerent. Nemine ei auscultante,
 praestolatus nocte cui spectaculum illucescebat, e-
 uerit per opifices, quos habebat penes se condu-
 ctos, cuneos illos, populoque postridie locum va-
 cuum exhibuit. Quo facto apud multitudinem
 magni vir animi habitus est, verum collegas offen-
 dit vt ferox & violentus. Hinc etiã tertio tribuna-
 tu lapsus apparet, non quin plurima tulerit suf-
 fragia, sed quod improbe & fraudulenter renun-
 tiauerint designatos collegae eius. Caeterum ea
 controuersa fuerunt. Non tulit modice repulsam,
 & ad illudentes ei a mulos perhibetur insolentius
 quam par erat dixisse, Risum Sardonium, eos ri-
 dere, ignaros quantas eis tenebras actionibus suis
 offudisset. Vt vero Opimio lecto consule multas
 Caii leges circumduxerunt, & Carthagine acta
 mouerunt, stimulant es eum, quo, quum causam
 irae praebuisset, interficeretur: tolerauit id aliquan-
 diu. Caeterum quia ab amicis fuit, praecipue a Ful-
 uio, accensus, aggressus denuo est praesidium ad-
 uersus consulem contrahere. Hic matrem quoq;
 eius ferunt sociam se praebuisset seditionis, peregrinos
 clam conducendo atq; in urbem messorum
 specie mittendo. haec enim in Epistolis eius per-
 plexe sunt ad filium scripta. Alii Cornelia admo-
 dum improbante haec asserunt ab eo patrata. Ergo
 qua die leges eius Opimius antiquaturus erat, v-
 traq; pars infederat prima luce Capitolium. Quum
 rem diuinam consul faceret, vnus ex licitoribus e-
 ius Q. Antyllus auferens alio extra, ad Fuluii co-
 hortem ait, Date locum bonis improbi ciues. Sunt
 qui ferant simul cum voce hac etiam nudum bra-
 chium tanquam ad contumeliam compositum tra-
 iecisse. Ibi euestigio confoditur Antyllus longis
 stylis fodicatus, ad id ipsu, vt aiunt, paratis. Haec ce-
 des multitudinẽ consternauit. Duces vero diuer-
 se fuerunt animati. Excanduit enim Caius, & ca-
 stigauit suos quod colorem quaerentibus iam pri-
 de aduersus ipsos praebuissent aduersariis. Opimi-
 aut sicut ansa accepta erecto exasperauit ad sume-
 dum suppliciu populu. At tum quidem imbre ex-
 cussio dirempti sunt. Primo mane dum senatu coa-
 ctum consulit in curia consul, alii nudum Antylli
 corpus in lecto prolatu transfulerunt ex composi-
 to per foru ad curia cum gemitu & lamentatione,

γινώσκοντος

non nescio eorum quæ agerentur Opimio, sed mirari se quid id esset fingente. Itaque patres quoque progressi sunt. Deposito in medio lecto, cœperunt alii quiritari vt in horrendo & graui facinore. Compluribus verò subiit odisse & execrari istos de principum factione, quod quum Tiberium Gracchum in Capitolio tribunatu fungentem ipsi intèremissent, & cadauer insuper proiecissent, licitor verò Antyllus fortassis violatus, sed qui mali sui fuerat potissimus author, in foro proponeretur, & senatus populi Romani circumfisteret lugens, suaque frequentia exequias honoraret hominis mercenarii, quò residuum adhuc perimere valeret populi tutorem. Regressi inde in curiam, senatusconsulto facto mandant consuli Opimio daret diligenter operam nequid respublica detrimenti pateretur, & opprimeret tyrannos. Ille quum denunciaffet vt patres ad arma irent, & equitibus edixisset singuli vt cum luce binos seruos armis instructos adducerent: Fuluius è diuerso adornauit se, & coëgit multitudinem. At Caius foro digrediens substitit ante patris statuam, diuque eam intuitus nullum verbum fecit: tantum lachrymis effusus atque edito gemitu abscessit. Id multi spectantes misereri vicem Caii cœperunt: ac semet ipsi culpantes quod defererent & proderent eum, profecti sunt domum eius, vbi ad fores excubuerunt, non perinde atque illi qui stipabant Fuluium. Illi enim per plausus, & ululatus potantes ferocientesque transegerunt noctem, ipse fuit primus Fuluius vino merfus, multa que odiose præter atatem effudit & designauit: Caii cohors, vt in publica patriæ perniciæ, pacata voluensque euentum vicissim, excubias agendo & quiescendo noctem transmittibat. Vbi diluxit, agrè excitauerunt sopitum mero Fuluium, armaueruntque se spoliis, quæ domi habebat Gallis in consulatu suo deuictis detracta, magnisque cum minis & clamore ad occupandum Auentinum contenderunt: Caius noluit arma induere, verum sicut in forum toga amictus progreditur, tantum modico pugione accinxit se. Ad exeuntem accurrit apud ianua vxor, tenensque vna manu illum, altera puerum, Non ad rostra te, inquit, Cai, dimitto tribunum vt ante & legislatorem, neque ad bellum gloriosum, vt mihi, si quid humanitas tibi acciderit, honorificum certè luctum relinquis: sed Tiberii temetipsum percussoribus obiicis, inermem quidem rectè, vt accipias potius quam feras iniuriam, verum in nullum reipublicæ vsum te is perditum. Viget improbitas: vis & ferrum dominantur iam in sublellis. Si apud Numantiam frater tuus occubuisset, cadauer petitis induciis reddidissent nobis: nunc forsitan & ego quoque fluuio alicui aut mari supplex ero, vt appareat alicubi corpus tuum detentum. Quid enim vltra legibus post Tiberii cædem aut diis confidas? Ita lamentante Licinia, Caius sensim amplexibus eius laxatis processit tacitus cum amicis. Illa quum atripere togam eius anniteretur, humi delapsa diu sine vlla voce iacuit: quoad animo defectam sustulerunt serui, & ad Crassum fratrem deportauerunt. At Fuluius, vbi frequentes conuenerunt, filium minorem de Caii consilio mittit cum caduceo in forum.

Α γνησκόπος μὲν τὸ Ὀπιμίου τὰ παρρησιάζοντα, παρρησιάζοντα μὲν ὅτι θαυμάζειν ὡς τε καὶ τὸς βυλβύλας παρρησιάζοντα. κατὰ τῆς δὲ τῆς κλίμας εἰς μέσον, οἱ μὲν ἐχευρίαζον, ὡς ὅτι δεινὰ καὶ μεγάλα πάθει τοῖς ὅ πολλοῖς ἐπῆει μισεῖν καὶ παρρησιάζοντα τὸς ἀλιγάρχεις, ὡς Τιβέριον μὲν Γράκχον ἐν Καπετωλίῳ φονέσαντες αὐτὸν δὴ μὲν ὄντα, καὶ τὸ νεκρὸν παρρησιάζοντα, ὃ δὲ ὑποκρίτης Ἀντύλλιος, οὐ δίχρα μὲν ἴσως πεποιθὸς, τὴν ὅ πλείους αἰτίαι εἰς τὸ παθεῖν αὐτῷ παρρησιάζοντα, ἐν ἀρετῇ παρρησιάζοντα, καὶ ἐπέστηκεν ἡ Ρώμῳ βουλή θρῆνοδοσα, καὶ σιωπῆ καὶ κριτικῶν μισθῶν αἰδέσθων, ὅτι τῷ τ' ἐπὶ λειπόρῳ δὲ μὲν τὸ δὴ μὲν κηδομένην. ἐκ τῆς παλιν εἰς τὸ βυλβύθιον ἀπελθόντες, ἐπιφύσαντο καὶ παρρησιάζοντα Ὀπιμίου τῷ ὑπὸ ἀτῶ σῶζειν τὴν πόλιν ὅπως διώσθω, καὶ κατὰ λυεῖν τοῖς τυράννοις. ἐκείνους ὅ παρρησιάζοντες ὅτι τὰ ὅπλα γὰρ τὸς συγκλητικῶν, καὶ τὸ ἰππέων ἐκείνῳ παρρησιάζοντα δόντες ἀρετῇ εἶδον οἰκίαν δύο κατωπλισμένους, ὃ μὲν Φέλκιος αἰτίπαρροσκόπος, καὶ σιωπῆ ὄχλον ὃ Γάιος ἐκ τῆς ἀρετῆς ἀπαρρησιάζοντος, ἐστὶ καὶ τὸ παρρησιάζοντα, καὶ πολὺ χρόνον ἐμβλήσας εἰς αὐτὸν, ὅθεν ἐφθίγγασθω, διακρύπτει καὶ τὸν ἀπῆει. τῶτο πολλοῖς τὸ ἰδόντων οἰκτεῖραν τὸν Γάιον ἐπῆλθε καὶ κακίσαντες αὐτὸς, ὡς ἐγκαταλείποντες τὸν ἀνδρα καὶ παρρησιάζοντες, ἦσαν ὅτι τὴν οἰκίαν, καὶ παρρησιάζοντες ὅτι τὸ θυρῶν, ἐχ ὁμοίως τοῖς τὸ Φέλκιον φυλάττεισιν. ἐκείνοι μὲν γὰρ ἐν κρείτοις καὶ ἀλαλαγμοῖς πίνοντες καὶ θρασυοῦργοι διετέλεσαν, αὐτὸ τὸ Φέλκιος παρρησιάζοντες μεθυσκομένους, καὶ πολλὰ φορτικῶς παρρησιάζοντες φησὶ μὲν καὶ παρρησιάζοντες. οἱ δὲ παρρησιάζοντες τὸν Γάιον, ὡς ὅτι συμφορῆ καὶ τῆς πατρίδος ἰσχυρίας ἀρῶντες, καὶ παρρησιάζοντες οἱ μέλλον, ἐν μέρῳ φυλάττειντες καὶ ἀναπαύομενοι διήσυν. ἀμα ὃ ἡμέρα τὸ μὲν Φούλκιον ἐκ τῆς πόλεως ἀφῆκεν, μόλις ἐπεγείραντες, ὡπλίζοντες τοῖς παρρησιάζοντες οἰκίαν λαφύροις, ἀ Γαλάτας νεικηκῶς ὅτι ὑπὸ ἀτῶ ἐν εἰλήφει, καὶ μὲν πολλῆς ἀπειλῆς καὶ κερυγῆς ἐχῶρῶν κατὰ ληψόμενοι τὸ Ἀβεντίνον λόφον. ὃ δὲ Γάιος ὅπλισσαοσα μὲν ὅσα ἠθέλησεν, ἀλλ' ὡς παρρησιάζοντες ἐν τῆσιν παρρησιάζοντες μικρὸν ἐπέσσω μὲν ἐν χειρὶ δέξον. ἐξῆν ὃ αὐτῷ παρρησιάζοντες ἡ γυνὴ παρρησιάζοντα, καὶ κατὰ παρρησιάζοντες τὸ χεῖρα τῆ μὲν αὐτὸν ἐκείνον, τῆ ὃ τὸ παιδίον, Οὐκ ὅτι τὸ βήμα σε (εἶπεν) ὃ Γάιος παρρησιάζοντες δὴ μὲν ὄντα (ὡς παρρησιάζοντες) καὶ νομοθέτῳ, οὐδ' ὅτι πόλεμον ἐνδοξον, ἵνα μοι καὶ παρρησιάζοντες τῆ κινῶν, ἀπολίπης ἡμῶν μὲν ἡμῶν πένθος. ἀλλὰ τοῖς Τιβέριος.

Ε φονέσαν ὑποβάλλεις σεαυτὸν, ἀποπλον μὲν καλῶς, ἵνα παρρησιάζοντες ἢ μάλλον ἢ δράσης, παρρησιάζοντες ὅ τῶς κρινοῖς ὄφελος ἀπολή. κακῶς τῆ καὶ τὰ χεῖρα, βία καὶ σιδῆρα τῶς δίχρα ἢ δὲ παρρησιάζοντες. εἰ παρρησιάζοντες Νομομάδῳ ὃ σὸς ἀδελφὸς ἐπέσει, ὑποσπινδὸς αὐτῶν ἀπεδόθη νεκρὸς. νῦν ὃ ἴσως κατὰ παρρησιάζοντες ἢ θαλάσσης ἰκέτης ἐσομαι, φίλαι ποτὲ ὃ σὸν σῶμα φερεσόμενον. ἢ γὰρ ἢ νόμοις ἐπὶ πῆσον ἢ θεοῖς, μὲν τὸ Τιβέριου φόνος, τοιαῦτα τῆς Δικινίας ὄδυρομένης, ἀδέμα τῶς παρρησιάζοντες ἀπολυσάμενος αὐτῆς ὃ Γάιος, ἐχῶρει σιωπῆ μὲν τῆ φίλων ἢ δὲ πόλεμος τῶν λαβείσθω γλιχομένη, κατὰ παρρησιάζοντες παρρησιάζοντες πύδαφος, ἐκεῖ πολλὸν χρόνον αἰαυδῶς ἀρετῆ οὐ λειποθυμήσασιν αὐτῶ οἱ παρρησιάζοντες ἀρῶντες, παρρησιάζοντες Κεράσων ἀρετῆ τὸν ἀδελφὸν κομίζοντες. ὃ δὲ Φούλκιος, ὡς ἐγὼ μὲν πῶντες ἀνδρῶν, πειθεῖς ὑπὸ τῶ Γαίου, πέμπει τῆ ἡμῶν τὸν νεώτερον ἐχῶρα κηρύκιον εἰς ἀρετῆ.

ἰὼ δὲ κάλλιπος ὁ νεαρίσχος ὀφθάλμῳ καὶ τότε κατὰ
 χρυσίῳ καὶ μετ' αἰδοῦς δεδακρυμένους ἐποίησατο συμβαλικὸς
 λόγους πρὸς τὸ ὑπάτον καὶ τὸ συνέκλητον. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν
 παρόντων ἐπὶ ἀνδρῶν πρὸς τὰς ἀγαλῦσεις εἶχον· ὁ δὲ Ὀπί-
 μιός οὐδὲ ἀγγέλων ἔφη χεῖναι πείθειν τὸ συνέκλητον, ἀλλὰ
 κατὰ βούλησιν, ὡς ἔπαυοντο πολέμους, ὅτι κείνοι, καὶ τῶν
 δούλων αὐτοῖς, οὕτως παρὰ τὴν αἰσῶν τὴν ὀργήν. τὰ δὲ μισθ-
 κίῳ καὶ διηγήσασθαι ὅτι τοῖς κατέναντι πάλιν, ἢ μὴ κατέναντι.
 Γαίος μὲν οὖν, ὡς φασιν, ἐβούλετο βαδίζειν καὶ πείθειν τὴν
 συνέκλητον· ὁ δὲ τῶν ἄλλων συγχωρησῶντος, αὐτὸς ἐπι-
 ψεν ὁ Φύλιος τὴν παῖδα ἀγαλῶν ἑξ ἑκείνου ἕως αὐτῶν ὅμοια
 τοῖς πρεσβυτέροις. ὁ δὲ Ὀπίμιος ἀπεύδων μάχην σὺν ἄλλοις, ὁ
 μὲν μισθικίῳ ἀγῶνι συνέλαβε καὶ παρέδωκεν εἰς Φιλα-
 κίῳ· τοῖς δὲ τῶν Φούλιον ἐπὶ μὲν πολλῶν ὀπλιτῶν καὶ
 ποσειδῶν Κρητῶν, οἱ μάλιστα βάλλοντες αὐτοῖς καὶ καταδου-
 ματίζοντες σὺν ἐπιτάξαι ἡγεμονίας τῶν ἑσπέρων, ὁ μὲν Φύ-
 λιος εἰς τιβαλανεῖον ἡμελημένον κατὰ Φυγῶν, καὶ μὲν μικρὸν
 αἰδουμένους, κατεσφάγη μὲν τὴν πρεσβυτέρου παιδός· ὁ δὲ
 Γαίος ὀφθῆ μὲν ἔπαυσε μαχόμενος, ἀλλὰ δις ἀνα-
 γετῆ τοῖς γινόμενοις, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Ἀρτέμιδος ἱερόν.
 ἔκει δὲ βυλανεῖον ἑαυτὸν ἀσπείρειν, ἕως τῶν πεισιπτάων ἐταί-
 ρων ἐκωλύθη, Πομπωνίου καὶ Δικινίου. παρόντες γὰρ οὗτοι τῶν
 πεζίφους ἀφείλοντο, καὶ φάσμα ἐπὶ αὐτὸν ἐνθα δὴ λέγεται
 κατὰ τοῖς εἰς γόνυ, καὶ τὰς χεῖρας αἰατίνιας πρὸς τὴν θεόν,
 ἡδύσατο, τὸ Ῥωμαίων δῆμον, αἰτί τῆς ἀγρονομίας ἐκείνης
 καὶ πρεσβυσίας, μηδέποτε παύσατο δουλεύοντα. φαιερῶς γὰρ
 οἱ πλείους μετεβαλόντες, κηρύγματι δουλείας ἀδίας. φάσμα
 γὰρ τῶν Γαίῳ τῶν ἐσπέρων ὅτι φερομένων, καὶ κατὰ λαμβαν-
 ὦντων πρὸς τὴν ξυλίνῳ γυφουσαν, οἱ μὲν δύο φίλοι πρε-
 σωρεῖν αὐτὸν κελύσαντες, αὐτοὶ τοῖς διώκοντα ἕως ἐπι-
 σαν, καὶ μαχόμενοι πρὸς τὴν γυφουσαν, ὁ δὲ παρήκων ἕως ἀ-
 πέθανον. τὰ δὲ Γαίῳ σὺν ἐπιτάξαι εἰς οἰκίῳ, ὄνομα Φιλο-
 κρατίης· πόμπων μὲν ὡς τῶν ἐν ἀμίλλῃ τῶν ἀγαλῶν, ὁ δὲ
 ὁ δὲ τῶν βοηθησῶντος, ὁ δὲ ἵππων αἰτιουμένων τῶν ἀγαλῶν ἐτε-
 λήσαντος. ἐπέκειντο γὰρ ἐγγύς οἱ διώκοντες. ὁ δὲ φθάνει μικρὸν
 εἰς ἱερόν ἄλλοις Ἐρινύων κατὰ Φυγῶν, καὶ κατὰ ἀγαλῶν, ὁ δὲ
 τῶν Φιλοκρατίῳ ἀελέοντος ἐκείνου, εἴτα ἑαυτὸν ὅτι σφάξαι-
 τος. ὡς δὲ εἴη φασιν, ἀμφοτέροι μὲν ἕως τῶν πολεμίων κατε-
 λήφθησαν ζῶντες· τῶν δὲ τῶν πόντος τὸ δεσπότην πρὸς βαλόν-
 τος, ὁ δὲ ἐκείνου ἡδυνήθη πατάξαι πρὸς τὸν ἢ τὸν
 ἕως πολλῶν πατέρων αἰαρεθῶν. τὴν δὲ κεφαλὴν τῶν
 Γαίῳ λέγεισιν ἄλλον μὲν σκοπέλαι καὶ χρυσίῳ, ἀφελῶς δὲ
 τῶν φίλων Ὀπίμιος πρὸς Σεπτιμυκλήιον. ἰὼ γὰρ πρὸς κε-
 ρυμένον ἐν δὲ τῶν μάχης ἰσοστάσιον χερσίων τοῖς ἀνελεῖται
 τὴν Γαίῳ καὶ Φουλίῳ κεφαλῶν. αἰὲν γὰρ ἕως τῶν Σε-
 πτιμουκλήιον πρὸς πεπαρμένη δὲ πρὸς τὸν Ὀπίμιον,
 καὶ ζυγῶν χρυσοῦς ἐπιτάξαι, λίβρας ἐπὶ ἀγαλῶν καὶ
 διμοῖρον εἴλκυσεν τῶν Σεπτιμουκλήιον καὶ πρὸς τούτου μι-
 αροῦ ἡγεμονίας καὶ καχυργήσαντος. ἐξελθὼν γὰρ τὸν ἐγκέφα-
 λον, ἐκέκτηξε μόλιθον. οἱ δὲ τῶν Φουλίῳ τὴν κεφαλὴν
 χρυσίῳ (ἦσαν γὰρ τῶν ἀσημοτέρων) ὁ δὲ ἔλαβον. τὰ δὲ
 σώματα καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων εἰς τὸν ποταμὸν ἐρί-
 φη, περὶ γὰρ αἰαρεθῶντων· καὶ τὰς οἰσίας αὐτῶν ἀπέ-
 δυνε πρὸς τὸ δημόσιον. ἀπειπῶν δὲ πειθεῖν ταῖς γυναί-
 ξι, τὴν δὲ Γαίῳ Δικινίου καὶ τῆς πρὸς ἀπεπρήσαν.

A Erat adolescens facie elegantissima, & tunc vultu
 modesto atque cum rubore lachrymabundus
 de pace cum consule & senatu egit. Magna
 pars assistentium non abhorrebant à pacificatio-
 ne : verum Opimius, Non per nuncios, in-
 quit, oportebat eos senatui satisfacere, sed descen-
 dere ut ciues fontes ad causam dicendam, per-
 mittentesque se ei ita deprecari pœnam. adole-
 scenti verò edixit, ut, nisi his conditionibus, ne
 rediret. Caius autem fuit, uti fama est, paratus
 ire, & purgare apud senatum se : sed quum id ne-
 mo aliorum permetteret, misit filium Fulvium
 iterum ad agendum pro ipsis sicut antè. At Opi-
 mius, qui cupiebat pugnam committere, inie-
 cit extemplo adolescenti manus, tradiditque
 eum in custodiam. In Fulvii cohortem fecit im-
 pressionem cum multis peditibus & sagittariis
 Cretensisibus : qui potissimum missilibus peten-
 tes aduersarios conuulnerantesque dissipauerunt
 eos. Data fuga, Fulvius in balneum con-
 temptum confugit. Mox extractus inde cum fi-
 lio natu maiore obtruncatus est. Caius verò à
 nemine præliari conspectus est, verum ista fieri
 dolens recepit se in ædem Dianæ. Illic quum
 manus inferre sibi conaretur, à fidissimis amicis,
 Pomponio & Licinio, est interpellatus. Hi enim
 presentes gladium ei abstulerunt, perpuleruntque
 eum ad fugam capeffendam. Ibi dicitur positus
 genibus tensisque ad deam manibus populo
 Romano imprecatus ut ista pro ingratitude
 & proditione perpetua seruitute premeretur.
 Fecerunt enim propalam plerique pronuncia-
 ta per præconem impunitate transitionem. Igi-
 tur in Caium fugam capeffentem inferentibus
 se hostibus, & assequutis ad pontem sublicium,
 duo illi amici hortati sunt eum ut iter ante ca-
 peret. Ipsi sustinuerunt instantes, dimicantesque
 pro ponte, nemini, quoad occubuerunt, viam
 dedere. Comitum fugæ Caius unum habuit ser-
 uum, Philocratem nomine. Adhortabantur
 quidem eum ut in certamine omnes, sed sub-
 ueniebat nemo, neque subministrare petenti
 quisquam animum induxit equum. quippe inhæ-
 rebant tergo illi qui eum persequiebantur. Occu-
 puit autem aliquantisper in lucum Furinæ con-
 fugere. Ibi obtruncatur à Philocrate, qui post-
 quam illum interemit, mox super eum traiecit se-
 metipsum. Ut verò alii tradunt, ab hostibus ambo
 viui comprehensi fuere. cæterum quum domi-
 num seruus complecteretur, nemo ferire illum
 prius valuit quàm hic à multis vulnera ingerenti-
 bus fuit interemptus. Caput Caii dictitant quum
 ab nescio quo præcisum & ablatum esset, huic ad-
 emisse amicum Opimii Septimuleium. siqui-
 dem pronuntiatum initio pugnæ fuerat Caii &
 Fulvii capita referentibus præmium ut pari auri
 pondere rependeretur. Relatum à Septimuleio
 fuit ad Opimium lancea præfixum. Statææ alla-
 tæ impositum pependit pondo xvi. cum bestie.
 Atque hic quoque consceleratus Septimuleius &
 fraudulentus fuit. Nam exempto cerebro infu-
 derat plumbum. Qui verò Fulvii caput attule-
 runt, quòd essent obscuriores, nihil acceperunt. Ca-
 dauera tam horum quàm aliorum qui trucidati
 fuerunt, tria millia, in amnem proiecta, bona eo-
 rum sub hasta vendita: interdictus in super coniu-
 gibus eorum luctus : Licinia Caii & dote spoliata.

Adhuc necauerunt truculentissimè inuicem Fulvii filium: qui non arma contra tulerat, neq; in cœtu fuerat præliantium, sed ad pacificandum venientem ante pugnam corripuerunt, & post pugnam occiderunt. Atqui supra hoc & alia omnia torfit plebem exstructa ab Opimio ædes Concordiæ. Gloriarum enim, & insolescere atque triumphare quodammodo de tanta civium strage videbatur. Unde inscriptioni ædis noctu attextuerunt quidam hunc versum,

Actus vecors templum facit Concordiæ.

Hic potestate in consulatu est princeps dictatoria usus, damnauitque indicta causa, præter tria millia civium, Caium Gracchum & Fulvium Flaccum: quorum hic, consularis & triumphalis: ille, suorum æqualium virtute & gloria primus fuit. At Opimius non temperavit a furto se; sed legatus ad Iugurtham regem Numidiæ missus quum esset, pecunia fuit ab eo corruptus, ac turpissimè reperundarum iudicatus in labe pudoris consenuit, inuisusque fuit & probris agitatus à populo, qui recenti illo facto abiecto fuit & infracto animo. At breui post aperuit quanto ardore & desiderio teneretur Gracchorum. siquidem simulacra eorum fecerunt, eaque in aperto proposuerunt. Loca in quibus fuerant interempti consecrantes, primitias ibi omnium quæ temporum articuli ferunt, libabant. Multi etiam quotidie ibi sacra faciebant & adorabant, eò sicut ad deorum templa commeantes. Iam verò etiam Cornelia perhibetur cum alia illius cladis forti magnoque animo tulisse, tum de locis sacris in quibus fuerunt oppressi, retulisse dignos mortuis tumulos esse. Hæc ad Misenum ætatem egit nihil conuersa pristina vita. Multorum colebatur amicitia, & ob hospitalitatem patebat mensa eius, semperque Græcos & doctos secum habebat, atque reges omnes inuicem munera ab ea accipiebant mittebantque. Erat iucundissima hæc inuisentibus ipsam & familiaribus, dum patris vitam & instituta domestica Africani commemoraret: verum stupendissima, dum filiorum faceret sine luctu & lacrymis mentionem, casusque acerbos atque actus eorum quasi veterum exponeret requirentibus. Unde amens ex senio vel ex cladium magnitudine habita quibusdam est euassisse, atque occaluisse ad sensum calamitatum: quum reuera illi sensum nullum habuerint, quantum ex præclara indole bonisque natalibus & disciplina momenti ad pellendum hominibus mærorem accedat, & quod virtutem fortuna usque quaque sequentem honestum sapenumero vincat: cæterum in cespitando qui ferat casum sapienter, id non adimat.

HAc absoluta à nobis historia, superest ut vitas horum contemplemur inuicem. Atque Gracchos vel mordacissimi aliàs & inimicissimi non sustinuerunt dicere quin præclarissima omnium Romanorum ad virtutem indole fuerint, educationemque & institutionem habuerint eximiam: verum apparet Agidis & Cleomenis quam illorum solidius ingenium fuisse, quatenus neque disciplina imbuti recta, moribusque & viuendi ratione educati, à quibus fuerant maiores natu iam pridem labefactati,

ἀμάρτυρα ὃ προσεργάσαντο τῷ Φουλβίου τὸν νεώτερον υἱόν, οὔτε χεῖρας ἀπαρμήδων, οὔτε ἐν τοῖς μαχημένοις ἡμιόμοις, ἀλλὰ ὅτι ἀπονοίας ἐλθόντα πρὸς τῆς μάχης συλλαβόντες, καὶ μὴ τὴν μάχην ἀμείνοντες. οὐ μὲν γὰρ καὶ τοῦτου καὶ τῶν ἄλλων ἀποδύτων μάλλον ἠνίασε τοῖς πολλοῖς ὁ καθ' ἑαυτὸν ὁμοιοῦς ἱερὸν ὑπὸ τῷ Ὀπίμῳ. σέμνωσθαι γὰρ ἐδόκει καὶ μέγα φρονεῖν, καὶ ἔσπον πῖνα θριαμβοῦν ὅτι φόνους ποσούτοις πολιτῶν. δὲ καὶ νικητὸς ὑπὸ τῷ ἐπιγραφῆ τῷ νεῷ παρενέγραψαν ἕνὲς τ' εἶχον τοῦτον, Ἐργὸν ἀπονοίας, ναὸν ὁμοιοῦς ποιεῖ. ἑστὶ μὲν τοῖς πρὸς ἑξοία δικτατορὸς ἐν ὑπατείᾳ χρυσάμυθος, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἀκρίτως ὅτι τριτάτοις πολιταῖς Γάϊον Γρακχὸν καὶ Φούλβιον Γρακχὸν ὧν ὁ μὲν ἰὺ ὑπατικός καὶ θριαμβικός, ὁ δὲ τῆς καθ' αὐτὸν ἡλικίας ἀρετῆ καὶ δόξης περὶ φτερουκῶς. Ὀπίμιος δὲ οὐκ ἀπέχετο κλητῆς, ἀλλὰ περιμρῆς ὡς Γουζύρταν τὸν Νομάδα προσέθετο, διεφθάρη χρημασιν ὑπὸ αὐτῷ καὶ δίκην ὀφλων ἀχρῆς ἰὺ δωροδοκίας, ἐν ἀπῖμια κατεγήρασε, μισοῦμυθος καὶ πρὸς πηλακίζουμυθος ὑπὸ τοῦ δήμου, παρ' αὐτὰ μὲν τὰ πρὸς ἀρετῆς ταπεινοῦ ἡμιόμοι καὶ συσαλέντες, ὀλίγω δ' ὕστερον ἐκφηνάμενος ὅσον εἶχεν ἡμέρου καὶ πόρου τῶν Γρακχῶν. εἰχένας τε γὰρ αὐτῶν ἀμαδείξαντες, ἐν φαιερῶ πρὸς τῆς καὶ τοῖς πόποις ἐν οἷς ἐφρονδύθησαν ἀφιερῶσαντες, ἀπῆρχοντο μὲν ὧν ὄρεσι φέροισι πόρων. ἔθουον δὲ καθ' ἡμέραν πολλοὶ καὶ πρὸς ἐπιπέπων, ὡς πρὸς θεῶν ἱερῶν ὅτι φοιτῶντες. καὶ μὲν τοὶ καὶ ἡ Κορινθία λέγεται πᾶσι τε ἄλλα τῆς συμφροῦς ἀνῆρχοντο καὶ μεγαλοψύχως ἐνεγκεῖν, καὶ πρὸς τῶν ἱερῶν ἐν οἷς ἀνῆρχοντο εἶπεῖν ὡς ἀξίοις οἱ νεκροὶ τὰ φοῖς ἔχουσιν. αὐτῆ δὲ πρὸς τοῖς καλουμένοις Μισιλοῖς διέτελεν, ὅσον μετὰ λαχῆσαι τῆς σιωῆτος ἀξίτης. ἰὺ δὲ καὶ πολυφίλος, καὶ ἀξί φιλοξενίας ἀξίτης, αἰεὶ μὲν Ἑλλήων καὶ φιλολογῶν πρὸς αὐτῶν ὄντων, ἀποδύτων δὲ τῶν βασιλέων καὶ δεχομένων παρ' αὐτῆς δῶρα καὶ περιμρῶντων. ἡδίστη μὲν οὖν αὐτῆ τοῖς ἀφικνουμένοις καὶ σιωοσι διηγουμένη τὸν τῶ πατρὸς ἀφειχνοῦ βίον καὶ διατῶν, ψαυμασιωπάτη δὲ, τῶν παίδων ἀπῆρχοντο καὶ ἀδάκρυτος μνημονόουσα, καὶ πᾶσι καὶ πρὸς ἀξίους αὐτῶν ὡς πρὸς ἀρετῶν ἡμιῶν ἐξηγουμένη τοῖς σιωοσι νομοῖς. ὅθεν ἐδόξεν ἐπίοις ἔκφοις ὑπὸ γήρας ἢ μεγέτοις κακῶν γερῶναι, καὶ τῶν ἀτυχημάτων ἀνάμνητος αὐτοῖς ὡς ἀληθῶς ἀνάμνητος οὖσιν, ὅσον ἐξ ἀφύρας καὶ πρὸ γερῶναι καὶ τεθράφθαι καλῶς ὀφελός ἐστι πρὸς ἀλυπίας ἀφύρας, καὶ ὅτι τῆς ἀρετῆς ἢ τύχης φυλακτομένοις μὲν τὰ καλὰ πολλὰ καὶ πρὸς ἐπίοις, ἐν δὲ τῶν πᾶσι τῶ φέρειν ἀλογίως οὐ πρὸς ἀρετῆς.

HΜῖν δὲ καὶ ταύτης πέρας ἐργασίας τῆς διηγήσεως, ὑπολείπεται λαβεῖν ἐκ τῶν ἀλλήλων τῶν βίων τὴν ἀποθεώρησιν. τοῖς μὲν οὖν Γρακχοῖς οὐδ' οἱ πόρου πᾶλλα κακῶς λέγοντες καὶ μισοῦντες, ἐπόλημοναι εἶπεῖν ὡς οὐκ ἀφύρατοι πρὸς ἀρετῶν ἐλθόντο Ῥωμαίων ἀποδύτων, καὶ ἔσφης τε καὶ παιδοῦσεως ἐκπρὸς τοῖς ἔτυχον ἢ ὁ Ἀγίδος καὶ Κλεομένης φύσις ἐρρωμυετέροι φαίνεται τῆς ἐκείνων ἡμιῶν, παρ' ὅσον οὔτε πρὸς ἀρετῆς μετὰ λαβόντες ὀφθῆς, ἔθεσι τε καὶ ἀξίταις ἀξί φέρντες, ὅφ' ὧν οἱ προσέβουτεροι πάλαι διεφθάρσαν;

& in lege agraria ciues fefellerit, atque in summa A
rudia mutilaque cœpta sua ac pollicitationes ex
timiditate ob ætatem reliquerit : Cleomenes
contra est ad rempubl. mouendam progressus
ferocius & violentius. occidit enim per nefas
ephoros, quos adiungere armis præuolenti, atque
vrbe pellere pronius erat, quæ modo alios ex vr-
be non paucos in exilium pepulere. Nam nisi
extrema necessitate ferrum adhibere, neque me-
dicum est neque ciuile, sed imperitiæ utrobique.
Huic verò adiuncta etiam cum scuitia iniuria
est. At Gracchorum sanguinem ciuilem neuter
est effundere exorsus. Caium verò nec telis pe-
titum memorant ad vindictam se conuertisse: B
verum fortissimum aduersus hostes fuisse, in se-
ditione ignauissimum. quippe processit domo
inermis, & inter pugnandum recepit se, & bre-
ui plus ne quam inferret, quàm ne acciperet ini-
uriam, conspicitur consuluisse. Itaque fuga eo-
rum non pauoris, sed est cautionis statuenda in-
dicium. Cedere enim impressionem facienti-
bus, aut, si manerent, ne violarentur, manu oportebat se protegere. Porro peccatorum Tiberii
maximum est, quod exiit collegam tribunatu,
& secundum tribunatum ipse ambiuit. Caio ne-
cem Antyllii inusserunt immeritò & falsò. nam
inuito eo & agrè ferente confossus fuit. At Cleo-
menes, vt necem prætereamus ephorum om-
nia seruitia libertate donauit. Regnauit re so-
lus, nomine alter, quod fratrem Euclidam ex ea-
dem domo sibi allegisset. Archidamum verò,
ad quem spectabat ex altera familia regnum, per-
pulit domum ex Messene redire. cuius quia cæ-
dem occisi non est persequutus, crimen aduersus
se confirmauit cædis. Et quidem quem æmu-
lari prætexebat, regnum Lycurgus fratris filio
Charilao vltiò reddidit, timensque ne si de-
cessisset vel casu alio adolescens, attingeret ipsum
suspicio, diu peregrè palatus est, neque antè re-
gressus domum quàm filius Charilao regni suc-
cessor fuit natus. Cæterum cum Lycurgo quidem
nec alius sit quisquam Græcorum contendendus.
Cleomenis verò acta maiores nouationes & ini-
quitates demonstrauius habuisse. Iam verò qui
mores eorum perstringunt, his à primo tyranni-
cos & bellaces notant fuisse, & illis ingenia im-
modica prædita ambitione. Præterea quod in-
fectarentur, habebant æmuli nihil : verum ex-
citatos eos certamine cum aduersariis contracto
& ira præter ipsorum naturam quasi ventis se in
actionibus suis extremis fatebantur permisisse.
quando instituto quidem horum primò quid ho-
nestius erat aut iustius, nisi vi & factione adorti
legem diuites antiquare, in certamina vtrunque
coniecissent : Tiberium, quia sibi metuebat : al-
terum, dum necem fratris vlciscitur sine iudicio
vel vllò decreto necati. Ex antedictis igitur ani-
maduertat ipse horum disparitatem. Quòd si et-
iam pronunciandum sigillatim est, Tiberium
statuo virtute omnibus his præstitisse, minus cæ-
teris adolescentem peccasse Agim, rebus gestis
atque audacia non paulò Caium Cleomeni post-
ferendum.

καὶ ψευδάμυρος τὸν ἀναδασμὸν τοῖς πολίταις, καὶ ὅλως ἐλλει-
πῆς καὶ ἀτελεῆς ὡς παρῆλθε καὶ κατήγειλεν, ὑπὸ ἀπολμίας
Διὰ τὴν ἡλικίαν ἡρόδοτος· ὁ δὲ Κλεομένης τὸναντίον δρασύ-
τερον καὶ βιαρότερον ἐπὶ τῷ μεταβολῆν ἤλθε τῆς πολιτείας,
ἀποκτείνας τὸς ἐφόρους παρῆλθε, οὓς καὶ παρσαγαλάσαι
τοῖς ὄπλοις κατέστη καὶ μεταστήσαι ῥάδιον ἰὺ, ὡς παρ ὅσκι ὀ-
λίγοις ἄλλοις μετέστησαν ἐκ τῆς πόλεως. ὁ γὰρ αὐτὸς τὴν ἐξέ-
της ἀνάγκης ἐπιφέρειν σίδηρον, οὔτε ἰατρικόν, οὔτε πολιτι-
κόν, ἀλλ' ἀτελείας μὲν ἀμφοτέρας· τὸ τῷ δὲ ἀδικεῖν μετ'
ὠμότητος παρῆλθε. τῷ δὲ Γρακχῶν ὁδοῦτερος μὲν ἤρξατο
B σφαγῆς ἐμφυλίου, Γάιος δὲ λέγεται μὴ δὲ βδοῦ μὲν ὁρμη-
σαι παρῆλθε ἀμύων, ἀλλὰ λαμπροτάτος ὡς ἐν τοῖς πολεμι-
κῶν, ἀρξάτος ἐν τῇ ἐσπεῖ ἡμέρα. καὶ γὰρ παρῆλθε ἀπο-
πλος, καὶ μαρτυροῦν ἀνεχώρησεν, καὶ ὅλως πλείονα τῶ μὴ
πὶ δρασῶν παρῆλθε, ἢ τῶ μὴ παρῆλθε, ἔχων ἐωρεῖτο. δὲ καὶ τὴν φυ-
γῶν αὐτῶν ὅσκι ἀπολμίας σημειῶν, ἀλλ' ἀλαθείας ποιητέον.
ἔδει γὰρ ὑποεῖσαι τοῖς ἐπιφερομένοις, ἢ μὲν ὄντας ὑπὸ τῶ μὴ
παρῆλθε τὰ δραῖ ἀμύων. τῷ δὲ πόνῳ ἐγκλημάτων τῷ καὶ
C Τιβερίου μέγιστον ὄσκι, ὅτι τὸ σιωπῶντα τὴν δημόσιας ἐξέ-
βλε, καὶ δὲ τῶν αὐτῶν τῶ Γάιος δημόσιας μετῆι. Γάιος δὲ
τὴν Ἀντυλλίου φόνον οὐ δικαίως ὁδοῦ ἀληθῶς παρῆλθε εἰσον-
το. διεφθάρη γὰρ ἀκρῶν αὐτῶ καὶ ἀδρακτοῦτος, Κλεομέ-
νης δὲ (ἵνα τὰς σφαγῆς τῶν ἐφόρων ἐάσω μὲν) ἠλθὲν ἔρωσε μὲν
ἀπολμίας τοῖς οἰκέτας, ἐβασίλευσε δὲ τὰς μὲν ἔργα μόνος, τὰς
δὲ ὀνόματι δὲ ὄδοῦτερος, Εὐκλείδῳ τὸν ἀδελφὸν ἐκ μίας οἰ-
κίας αὐτῶ παρῆλθε ἡρόδοτος. Ἀρχίδαμον δὲ, (ὃ παρῆλθε ἰὺ
ἀπὸ τῆς ἐτέρας οἰκίας ὄντι βασιλεύειν) ἔπεισε μὲν ἐκ Μεσο-
σίως κατελθεῖν, ἀποθανόντος δὲ τὸ φόνον ὅσκι ἐπέξελθῶν,
ἐβεβάωσε τὴν αἰτίαν καὶ αὐτῶ τῆς αἰμαρίσεως. καίτοι Λυ-
κῦργος, ὃν παρῆλθε μίμῆσαι, τὴν μὲν βασιλείαν ἐ-
D κὼν ἀπέδωκε τὰ παιδὶ τῶ ἀδελφοῦ Χαρίλλῳ· φοβού-
μυρος δὲ μὴ καὶ ἄλλως ἀποθάνῃ ὁ μείρακιον, αἴτια τίς ἐπὶ
αὐτὸν ἔλθη, πολλῶ χρόνον ἔξω πλαηθεῖς, οὐ παρῆλθε ἐ-
πορῆλθε ἢ παιδα τὰ Χαρίλλῳ ἡμέρα. Διὰ δὲ ὄδοῦ τὸν δὲ
χῆς. ἀλλὰ Λυκῦργῳ μὲν ὁδοῦ ἄλλος τίς Ἑλλήνων παρῆλθε
βλητὸς ὁδοῦτερος· ὅτι τῶ τοῖς Κλεομένοις πολιτεύμασι χαινοτο-
μίας καὶ παρανομίας μείζονες ἐνεῖσι δεδήλωται. καὶ μὲν
οἴγε τὸ ἔσπον αὐτῶν φέρντες, τῶ τὸν μὲν ἐξ ἀρχῆς τυραννι-
κὸν καὶ πολεμοποιὸν αἰπαῖνται ἡμέρα, τῶ δὲ ἐκείνων φύσει, φι-
λοθυμίας ἀμετεῖαι, ἄλλο δὲ ὁδοῦ οἱ φηνοῦντες ἐπιχειρεῖν
E εἶχον· ἐκείνου δὲ τὰ παρῆλθε τῶς οἰσημένοις ἀγῶνι καὶ
θυμῶ παρῆλθε τὴν αὐτῶ φύσιν, ὡς παρ πρῶαῖς ἐφείναι παρῆλθε τὰ
ἐξ ἄρα τὴν πολιτείας ὠμολόγησεν. ἐπεὶ τὸ γὰρ παρῆλθε ὑπο-
δέσεως τὴ καλλίον ἢ δικαιοτέρον ἰὺ, εἰ μὴ καὶ βίβλῳ καὶ διωα-
τεῖαι ἐπιχειρήσαντες ἐξῶσαι τὸ νόμον οἱ πλοῖστοι, παρῆλθε
σαν ἀμφοτέροις ἀγῶνας, τὰ μὲν, φοβουμένῳ ὑπὸ αὐτῶ,
τὰ δὲ ἐκδικεῖν τὸν ἀδελφὸν, αὐτὸ δίκης, καὶ δόγματος
ὁδοῦ ὑποδράχτης, ἀμαρτέτα. Σιωρεῖς μὲν οὖν αὐτὸς
ἐκ τῶν εἰρημῶν τῶ ἀφροσῶν. εἰ δὲ δεῖ καὶ καὶ ἐκαστον ἀπο-
φῆνασαι, Τιβερίον μὲν ἀρετῇ πεπερωτευκέναι τίθημι
πρότων, ἐλάττω δὲ μείρακιον ἠμῶν τῆκαῖν Ἀγιν, παρῆλθε
δὲ καὶ πόλμῳ Γάιον ὅσκι ὀλίγω Κλεομένους ὄδοῦτερον γερονέναι.